

**A KNER IMRE GIMNÁZIUM,
SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS KOLLÉGIUM
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Gyomaendrőd

2010

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS

1. AZ ISKOLA ARCULATA	8. o.
1.1. Iskolánk hagyományai	8. o.
1.2. Az iskolai nevelés háttere iskolánkban	8. o.

ELSŐ RÉSZ: NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	9. o.
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	9. o.
1.2. Iskolánk nevelő-oktató munkájának céljai	10. o.
1.3. A nevelő-oktató munka feladatai	11. o.
1.3.1. Oktatási feladatok	11. o.
1.3.2. Kiemelt fejlesztési feladatok	11. o.
1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei és eljárásai	11. o.
2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	15. o.
2.1. A személyiségfejlesztés	15. o.
2.2. A személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai	15. o.
2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	16. o.
3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	17. o.
3.1. Általános feladatok	17. o.
3.2. A közösségfejlesztés iskolánkban	17. o.
4. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	19. o.
4.1. A magatartási, beilleszkedési nehézségek	19. o.
4.2. Feladatok	19. o.
5. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	20. o.
5.1. Tehetségkutatás	20. o.
5.2. Tehetséggondozás	20. o.
5.3. A tehetség kibontakoztatására irányuló pedagógiai tevékenységek iskolánkban	20. o.
6. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	21. o.
6.1. Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem célja és megvalósulása	21. o.
6.2. A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység keretében	23. o.
6.2.1. A pedagógusok általános feladatai a nevelő és oktató tevékenység során	23. o.
6.2.2. Az osztályfőnök feladatai a gyermek- és ifjúságvédelmi munka keretében	24. o.

7. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM	25. o.
7.1. A tanulási kudarcról	25. o.
7.2. A tanulási kudarc, ill. veszélyének felismerése	25. o.
7.3. A tanulási kudarc okainak feltárása	25. o.
7.4. A kudarc megszüntetésére irányuló pedagógiai tevékenység	25. o.
7.4.1. A magatartási zavarból adódó tanulási kudarc esetén	25. o.
7.4.2. A sajátos nevelési igényből eredő hátrány esetén	25. o.
7.4.3. A motiváltság hiánya esetén	26. o.
7.4.4. Túlzott elvárások esetén	26. o.
7.4.5. A teljesítmény mérésének helytelen módja esetén	26. o.
7.5. A program eredményességének vizsgálata	26. o.
8. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	27. o.
9. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK	28. o.
9.1. Az informatikaoktatás és az IKT alapú oktatás tárgyi feltételei	28. o.
9.2. Az iskolai könyvtár helyzete	29. o.
9.3. A testnevelés lehetőségei az iskolánkban	29. o.
9.4. Az idegen nyelv oktatásának tárgyi feltételei	29. o.
9.5. A kompetencia alapú oktatás tárgyi feltételei	29. o.
10. A SZÜLŐ, TANULÓ, ISKOLAI ÉS KOLLÉGIUMI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	30. o.
10.1. A szülő és a pedagógus együttműködése	30. o.
10.2. A tanuló és a pedagógus együttműködése	30. o.
10.3. Az iskolai és a kollégiumi pedagógus együttműködése	30. o.
11. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA	31. o.
11.1. Egészségnevelési Program	31. o.
11.1.1. Fogalmak	31. o.
11.1.2. Törvényi háttér	32. o.
11.1.3. Bevezetés	32. o.
11.1.4. Az iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési program célja	33. o.
11.1.5. Az iskolai egészségnevelési programban alkalmazható módszerek	34. o.
11.1.6. Az iskolai egészségnevelési programhoz kapcsolódó tevékenységek és azok szinterei	34. o.
11.1.6.1. Tanórai foglalkozások	34. o.
11.1.6.2. Tanórán kívüli foglalkozások, iskolai rendezvények	35. o.
11.1.6.3. Egyéb iskolai és iskolán kívüli tájékoztatók, képzések	35. o.
11.1.7. Iskolaorvos és védőnő	35. o.
11.1.8. Iskolai egészségfejlesztő testmozgás:	36. o.
11.1.9. Feltételek, rendelkezésre álló eszközök	36. o.
11.1.9.1. Tárgyi feltételek	36. o.
11.1.9.2. Órakeret	36. o.
11.1.9.3. Személyi (humán) feltételek	36. o.
11.1.10. Az iskolai egészségnevelési program megvalósulásáért, kidolgozásáért felelősek	37. o.

11.1.11. Az iskolai egészségnevelési program megvalósulásához, kidolgozásához javaslatot tehetnek	37. o.
11.1.12. További fontos céljaink	37. o.
11.2. Környezeti nevelési program	38. o.
11.2.1. A környezeti nevelési program jogszabályi háttere	38. o.
11.2.2. A környezeti nevelés célja	38. o.
11.2.3. Erőforrásaink	38. o.
11.2.3.1. Humán erőforrás	38. o.
11.2.3.2. Technikai felszereltség, taneszközök	39. o.
11.2.4. Alapelvek és célok	39. o.
11.2.4.1. Általános célok, értékek	39. o.
11.2.4.2. Pedagógiai célok	39. o.
11.2.4.3. Konkrét célok és feladatok	40. o.
11.2.5. A megvalósítás menetének elemei és szinterei	41. o.
11.2.5.1. Tanórákhoz kapcsolódó környezetvédelmi tevékenységek	41. o.
11.2.5.2. Tanórákon kívüli környezetvédelmi tevékenységek	41. o.
11.2.5.2.1. A programhoz kapcsolódó tevékenységek helyszínei	41. o.

MÁSODIK RÉSZ

HELYI TANTERV

12. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI, AZ ELŐÍRT TANANYAG ÉS KÖVETELMÉNYEK	43. o.
12.1. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámainak táblázatai	43. o.
12.1.1. Tantárgyi rendszerünk	44. o.
12.1.2. Gimnáziumi óratervek	45. o.
12.1.2.1. A 2003/2004. tanévtől a 9. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben bevezetett (kifutó rendszerű) gimnáziumi óraterv	45. o.
12.1.2.2. Gimnáziumi osztályok alap óraterve	46. o.
12.1.2.3. Nyelvi előkészítő évfolyamra épülő gimnáziumi osztályok óraterve (Első idegen nyelv emelt szintű oktatása)	47. o.
12.1.2.4. Belügyi, rendészeti pályára előkészítő általános tantervű gimnáziumi képzés óraterve	48. o.
12.1.2.5. Utazás & Turizmus általános tantervű gimnáziumi képzés óraterve	49. o.
12.1.2.6. Általános tantervű gimnáziumi képzés óraterve	50. o.
12.1.3. A szakmai program óratervei	51. o.
12.1.3.1. Szakközépiskolai osztályok	51. o.
12.1.3.1.1. Gazdasági szolgáltatási szakterület	51. o.
12.1.3.2. Szakmacsoportos alapozó oktatás	52. o.
12.1.3.2.1. A közgazdaság szakmacsoportra	52. o.
12.1.3.2.2. A kereskedelem-marketing – Üzleti adminisztráció szakmacsoportra	53. o.
12.2. Az emelt szintű érettségire való felkészítő foglalkozások tantárgyai	54. o.
12.3. Kompetencia alapú oktatás bevezetése	55. o.
12.3.1. A 2009/2010 tanévben új tanulásszervezési eljárások	57. o.
12.3.1.1. Tantárgytömbösített oktatás	57. o.
12.3.1.2. Műveltségterület bontás nélküli oktatása	58. o.
12.3.1.3. Moduláris oktatás	58. o.

12.3.1.4. Projekt szervezése	58. o.
12.3.1.5. Digitális tartalmak, taneszközök használata (IKT alapú pedagógia)	59. o.
12.4. A kompetencia alapú oktatás fenntarthatósága intézményünkben	59. o.
12.5. A kompetencia alapú oktatás implementációjának ütemezése a gimnáziumi osztályokban	60. o.
12.6. Előírt tananyag és követelmények	61. o.
12.7. A tanmenetek	61. o.
13. AZ ALKALMAZOTT TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	62. o.
14. AZ ISKOLÁBA LÉPÉS ÉS A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI	63. o.
14.1. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	63. o.
14.1.1. Magasabb évfolyamba lépés	63. o.
14.1.2.. A tanulmányi követelmények nem teljesítése	63. o.
14.1.3. A továbbhaladás feltételei	63. o.
14.2. Vizsgák	64. o.
14.2.1. Osztályozó vizsga	64. o.
14.2.2. Javítóvizsga	64. o.
14.2.3. Különbözeti vizsga	64. o.
14.3. Iskolaváltás	64. o.
15. ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, ÉRTÉKELÉS, MINŐSÍTÉS	65. o.
15.1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérése és a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei és formái	65. o.
15.1.1. A tanulók teljesítményének értékelése	65. o.
15.1.1.1. Az értékelés alapelvei	65. o.
15.1.1.2. Az értékelés formái	65. o.
15.1.1.2.1. Szóbeli értékelés	65. o.
15.1.1.2.2. Szöveges értékelés írásban	66. o.
15.1.1.2.3. Értékelés és minősítés	66. o.
15.1.1.3 Az értékelés nyilvános fórumai	67. o.
15.2. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	67. o.
15.2.1. Az otthoni írásbeli és szóbeli felkészülés alapelvei	67. o.
15.3. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	67. o.
15.3.1. A tanulói írásbeli beszámoltatásának formái	67. o.
15.3.2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai a következők	67. o.
15.4. A szóbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	69. o.
15.5. A kompetencia alapú oktatáshoz kapcsolódó sokszínű tevékenység formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	69. o.

15.6. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	69. o.
15.6.1. A tanórához kapcsolódó írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	69. o.
15.6.2. A projekttel, témahéttel kapcsolatos írásbeli és szóbeli feladatok kiadásának rendje és korlátai	70. o.
15.7. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének, minősítésének követelményei és formái	71. o.
15.7.1. Magatartás	71. o.
15.7.2. Szorgalom	72. o.
16. A SZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓ OKTATÁS TANTÁRGYAINAK ÉS AZ EGYES MODULOKNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE, BESZÁMÍTÁSA AZ ISKOLAI ÉVFOLYAM SIKERES BEFEJEZÉSÉBE	73. o.
16.1. A szakmacsoportos alapozó oktatás tantárgyainak értékelése	73. o.
16.2. A modulok értékelése	73. o.
17. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI	74. o.
18. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	75. o.
18.1. A tanulók fizikai teherbíró-képesség mérésének fő célja	75. o.
18.1.1. Az oktatás területén	75. o.
18.1.2. Az egészségügy területén	75. o.
18.2. Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének lehetőségei	75. o.
18.3. Az általános fizikai teherbíró-képesség mérési módszere	76. o.
18.4. Az általános vizsgálati szempontok	76. o.
18.5. A testnevelők által elvégzendő feladatok	77. o.
18.5.1. Egységes minőség-ellenőrzés	77. o.
18.5.2. Egységes minőségbiztosítás	77. o.
18.5.3. Folyamatos visszacsatolás	77. o.
18.5.4. Adatok nyilvántartása	77. o.
19. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	78. o.
19.1. A Kollégiumi nevelés célja és alapelvei	78. o.
19.2. A kollégiumi nevelés feladatai	78. o.
19.2.1. Énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése	78. o.
19.2.2. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	78. o.
19.2.3. Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaaorientáció segítése	78. o.
19.2.4. Kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése	78. o.
19.2.5. Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése	79. o.
19.3. A kollégium működése	79. o.
19.3.1. Személyi feltételek	79. o.
19.3.1.1. A kollégiumi nevelők feladatai	79. o.
19.4. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje	80. o.
19.4.1. Napirend	81. o.
19.5. Hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás	82. o.
19.6. Közösségi és közéleti tevékenység	82. o.

19.7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység	82. o.
19.8. A kollégium hagyományrendszere	82. o.
19.9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás formái	82. o.
19.10. A kollégiumi csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám	83. o.
19.11. A kollégiumi nevelés minősége, eredményessége	83. o.
20. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	84. o.

BEVEZETÉS

1. AZ ISKOLA ARCULATA

1.1. Iskolánk hagyományai

Iskolánk az elmúlt évtizedekben fáradhatatlanul arra törekedett, hogy megőrizze névadónk szellemi örökségét. Ez a törekvés áthatja napjaink nevelő-oktató munkáját is. A Kner család számára fontos volt, hogy igazi közösséget teremtsen dolgozóinak, mi is ezt tesszük tanulóink számára.

Fecskeavatóval fogadjuk be 9.-es diákjainkat. Névadónkról a Kner Napok keretében emlékezünk meg. Ezeken a napokon régi és mostani diákjaink bemutathatják mind művészetekben, mind tudományokban erősségeiket. Örömmel üdvözljük körünkben azokat az akadémikusokat, csillagászokat, kutatókat, színészeket, írókat, festő- és szobrászművészeket stb., akiknek iskolánk indította el az életpályáját. Karácsonykor a szeretet jegyében adnak műsort a 9.-es diákok. A tantestület és a diákok boldogan fogadják az együttlétnek ezt a módját. Szalagavató bálunk várva várt esemény a város életében, magas színvonalával kulturális pezsgést jelent. A végzős diákok számára így igyekszünk felejthetetlen perceket szerezni. Tavasszal a DÖK megrendezi a fordított napot, ahol a 11. évfolyam osztályai szállnak harcba az igazgatói székért. Ez a rendezvény hozzájárul ahhoz, hogy diákjaink olyan állampolgárokká váljanak, akik képesek és akarnak élni a demokrácia által kínált jogokkal.

A tanév utolsó nagyszabású eseménye a ballagás. Ballagási műsoraink útravalóként megfontolásra érdemes gondolatokkal indítják el végzőseinket. Iskolánk vezetése, tantestülete vallja Albert Einstein filozófiáját, miszerint: „*A szeretet jobb tanár, mint a kötelesség*”. Ennek jegyében szervezünk színház- és mozilátogatásokat, az egész iskolát megmozgató társasjátékokat, különféle szellemi és sportvetélkedőket.

Rendezvényeink célja, hogy az iskola valóban olyan hely legyen, ahová szívesen járunk tanárként és diákként is.

1.2. Az iskolai nevelés háttere iskolánkban

Az általános alapoktatás meghosszabbítása és a középfokú oktatás kiterjesztése miatt tanulóink egyre heterogénebb csoportot alkotnak. Ez a sokszínűség megkívánja, hogy az iskola különféle oktatási programokkal, tananyagokkal alkalmazkodjon a megváltozott helyzethez. A tanulók közötti fejlettségbeli különbségek olyan nagyok, hogy csak a csoportbontás illetve a felzárkóztatások és a tehetséggondozások segíthetnek abban, hogy a lemaradók esélyein javítsunk, és képesek legyünk kielégíteni az átlag feletti tehetségek igényeit is. Az órákon meg kell találnunk az ismeret átadásának leghatékonyabb módszereit, amelyekkel elérjük, hogy a tanítási-tanulási tevékenység ne egyszerű befogadás, hanem aktív folyamat legyen.

ELSŐ RÉSZ: NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a *humanista* értékrendre építjük. Mivel iskolánk állami iskola, ezért a világnézeti semlegesség jellemzi nevelő munkánkat. Közösségünk minden tagja a humanizmus keretein belül saját világnézettel és szemlélettel rendelkezhet.

Nevelő-oktató munkánk a közös *nemzeti* értékeket is alapnak tekinti, mert fontos szerepet szán a hagyományoknak, valamint a nemzeti azonosságtudat megerősítésének.

Azáltal, hogy Magyarország tagja lett az EU-nak, minden egyes állampolgára egy tágabb politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális közösségnek is polgárává vált. A NAT kormányrendelettel (202/2007. (VII.31.) történt módosítása miatt iskolánk is biztosítja tanulóink részére az angol nyelv elsajátításához szükséges lehetőséget. Alapvető jelentőségű a kulcskompetenciák, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása. A kulcskompetenciák elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk irányításához. Fontos alapelvünk a *gyermekközpontúság*. Pedagógiai munkánk célja és értelme, hogy a gyakorlatban is megvalósítsuk azt az elvet, hogy az iskola a tanulókért van.

Alapértéknek tekintjük és egységesen valljuk a következő pedagógiai elveket: *nyitottság, tudás, tisztelet, felelősség, fegyelem, kulturáltság*.

A demokrácia értékrendjére építve olyan *demokratikus magatartásra* készítjük fel tanulóinkat, amelyben az egyén és a közösség érdekei egyaránt megfelelő szerephez jutnak.

Az átalakuló mai társadalomban látva életünk és környezetünk állandó változását, hisszük azt, hogy csak az *egész életen át tartó tanulás* készségével, motivációjával és képességével rendelkező ember tud megfelelni az új kihívásoknak. A minden ember számára nélkülözhetetlen *általános műveltség alapjait* sajátíttatjuk el, felkészítve diákjainkat arra, hogy majd önállóan, a kreativitásukra és a folyamatos cselekvőképességükre építve a megszerzett ismereteiket bővíthessék.

A „TÁMOP-3.1.4-08/2-2008-0129 azonosító számú „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – innovatív intézményekben” című, a gimnáziumi osztályokban bevetetésre kerülő projekt keretében a kompetencia alapú oktatás elterjesztéséhez újszerű tanulás-szervezési eljárásokat sajátítunk el, vezetünk be: integráltan oktatjuk az SNI tanulókat, szegregációmentes, együttnevelési környezetet alakítunk ki, ezzel megteremtjük a tanulók esélyegyenlőségét, a digitális technikákat széles körben alkalmazzuk.

1.2. Iskolánk nevelő-oktató munkájának céljai

Legfontosabb célunk felkészíteni tanulóinkat a kétszintű érettségire és tehetségük, képességeik szerint az egyetemi vagy főiskolai szintű továbbtanulásra, illetve az érettségire épülő szakképzésbe való bekapcsolódásra. A szakmai oktatásunk célja, hogy olyan középfokú végzettségű szakembereket képezzünk, akik általános és szakmai ismereteik birtokában alkalmassá válnak a hatékony szakmai munkavégzésre.

Célunk hozzásegíteni tanulóinkat egyéniségük, képességeik, emberi értékeik kiteljesedéséhez. Arra törekszünk, hogy a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességeket fejlesszük.

Célunk a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése a következő, a NAT által meghatározott területeken:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos kompetencia
- Digitális kompetencia
- A hatékony, önálló tanulás kompetenciája
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Célunk, hogy a kompetencia alapú oktatás segítse a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.

Célunk humánus értékekkel, általános műveltséggel rendelkező és ezek átadására is képes, alkotó módon gondolkodó, testileg és lelkileg is egészséges, emberi kapcsolatokban gazdag, demokratikus elveket valló, az európaiság és a nemzeti azonosság tudatának értékeit birtokló, más népek és kultúrák iránt nyitott és azokat megértő, cselekvő állampolgárrá nevelni a tanulókat.

Célunk, hogy mindegyik tantárgy tanítása során törekedjünk a magyar nyelv helyes használatára és a szókincs gazdagítására.

A fenti céljaink beteljesítése érdekében kiemelt törekvésünk a színvonalas, következetes oktatás megvalósítása: újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése, a digitális írástudás elterjesztése.

Célunk, hogy önálló intézményi innovációk megvalósításával, folyamatossá tételével segítsük a pedagógiai munkát.

Célunk, hogy az Országos Kompetenciamérés eredményeinek nyomán követésével, eredményeinek felhasználásával megfogalmazott tapasztalatokat az éves munkaterv készítésénél figyelembe vegyünk, és a szükséges fejlesztéseket elvégezzük.

Céljaink megvalósítása során intézményünk, az intézmény nevelőtestülete, az intézmény nevében eljáró vezetők és az intézmény valamennyi pedagógusa döntéseit a gyermek mindenekfelett álló érdekének figyelembevételével, a többi gyermek érdekeit is mérlegelve hozza.

1.3. A nevelő-oktató munka feladatai

1.3.1. Oktatási feladatok

Céljaink megvalósítása érdekében az alábbi oktatási feladatokat látjuk el iskolánkban:

- nyelvi előkészítő, és a hozzá kapcsolódó négy évfolyamos, első idegen nyelvből emelt szintű gimnáziumi osztály (9 – 13. osztály)
- négy évfolyamos általános tantervű gimnáziumi képzés (9 – 12. osztály)
- belügyi, rendészeti pályára előkészítő általános tantervű gimnáziumi képzés (9 – 12. osztály)
- általános tantervű gimnáziumi képzés Utazás & Turizmus tantárgyi programmal (9 – 12. osztály)
- négy évfolyamos, általános tantervű kereskedelmi-marketing szakmacsoportos alapozó oktatás (9 – 12. osztály)
- négy évfolyamos, általános tantervű közgazdasági szakmacsoportos alapozó oktatás (9 – 12. osztály)
- kollégiumi ellátás

1.3.2. Kiemelt fejlesztési feladatok

- kompetencia alapú oktatás kiterjesztése
- énkép, önismeret fejlesztése
- hon- és népismeret
- az európai azonosságtudat erősítése
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
- gazdasági nevelés
- környezettudatosságra nevelés (fenntartható fejlődés)
- a tanulás tanítása
- a tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűsége törekvés tevékenységrendszerének biztosítása
- a játékoság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása
- testi és lelki egészségre törekvés igényének kialakítása
- felkészülés a felnőtt lét szerepeire, az élethosszig tartó tanulásra

1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei és eljárásai

Az iskola nevelési-oktatási programjának megvalósítása során az oktatás és a nevelés sokféle módszerét alkalmazzuk.

Az iskolába érkező, gyakran komoly tudásbeli és motivációs különbséggel rendelkező tanulók egyre változatosabb módjait igénylik az ismeretszerzésnek. Felgyorsult világunkban meg kell tanítanunk őket a körülmények változásaihoz való alkalmazkodásra, az egész életen át tartó tanulás képességének megszerzésére. Iskolánk a **kompetencia alapú oktatás** változatos módszereinek alkalmazásával kíván az új kihívásokra válaszolni. Ezek bevezetésével a hagyományos frontális osztálymunkát folyamatosan kiegészíti, egyes területeken felváltja a kompetencia alapú nevelési, oktatási módszertan.

A *kompetencia alapú oktatás célja* az, hogy a gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással rendelkezzenek – nem lemondva az ismeretek elsajátításáról, – vagyis az ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés” megvalósítására törekszik. Kompetencia alapú fejlesztésen a készségek, képességek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük.

A kompetencia alapú oktatást az alábbi kompetencterületen vezetjük be:

- szövegértés - szövegalkotás
- matematika - logika
- életpálya-építés
- IKT-kompetencia

Tanulásszervezési eljárások közül megvalósítjuk:

- a tantárgytömbösített oktatást
- a tantárgyi bontás nélküli műveltségterületet oktatását
- az iskola hagyományaihoz kapcsolódó témahetet
- a tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezést: a projekt-módszert, kooperatív technikákat és a tevékenységközpontú pedagógiákat alkalmazzuk a tantárgyi tartalmak feldolgozásában
- az info-kommunikációs technológia eszközként és taneszközként való alkalmazását az oktatásban
- a három hetet meghaladó projektet
- alkalmazunk moduláris oktatást

A tantárgytömbösítés a tanórai foglalkozások ciklikus megszervezésének a rendje, melynek keretei között adott tantárgy, adott műveltségi terület adott félévre számított tanórai foglalkozásait nem egyenletesen, minden tanítási hétre elosztva, hanem ciklikusan, egy-egy időszakra összevontan szervezik meg. A tantárgytömbösítésbe bevont tantárgyak, műveltségterületek tanítási óráinak legalább két egymást követő tanítási napra kell esniük, a tanítási napok közül az egyik legalább három, a másikon legalább kettő, a tantárgytömbösítésbe bevont tanítási óráknak kell lennie. Az egy tanítási napon szervezett órákat egymást követően, egymáshoz kapcsolódóan kell megtartani.

„A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.” (NAT)

A témahét olyan tanulásszervezési eljárás, amikor adott héten az iskola vagy bizonyos korcsoport minden tagja ugyanazzal a témával foglalkozik. A témát a hagyományostól eltérő formában dolgozzák fel a lehető legkomplexebb módon. A témahét lehetőséget ad a projekt-pedagógia, a projekt módszer alkalmazására. A témahét a tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája, amikor az adott tárgykört a diákok 5 tanítási napon keresztül, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenység típusok, és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel.

A projekt-orientált tanítás integratív jellegű, interdiszciplináris. A problémát, a megoldandó feladatot a maga komplex összefüggéseiben fogja fel, és a megoldást a különböző tantárgyakban tanultak együttes felhasználásában látja. Az adott téma iránt érdeklődő tanulók az osztály- és évfolyamkereteket átívelő csoportba szerveződve mélyülnek el a probléma megoldásában. Önálló munkával, szükség szerint a projektcsoporton belüli belső munkamegosztással (kiscsoportok szervezésével), a tanórai és a tantárgyi keretektől függetlenül tevékenykednek. A szükséges elméleti tudnivalókat maguk kutatják fel, osztják meg egymással meglévő és frissen megszerzett tudásukat, az egyéni képességek és tehetségek figyelembe vételével végzik el az egyes munkafolyamatokat.

A modulok a tananyag kisebb, önmagában koherens részei, melyek az egyes tanórák anyagánál általában nagyobb, de a tanterv egészénél kisebb egységek. A modulok a tananyag egészén belül, azzal összehangoltan saját, jól átlátható követelménnyel rendelkeznek, azonos

didaktikai elveket kell, hogy kövessenek. A modulok önmagukban koherensek, vagyis egy témakört, témát tartalmaznak, azonban a témakörök, a témák szerveződésének logikája eltérő modultípusokat hozhat létre. A modulok sorrendje és egymásra épülése nem lehet véletlenszerű. A modulok úgy épülnek fel, hogy ismeretanyaguk és gyakorlatsoraik teljes egészében lefedik a feldolgozandó tartalmat, vagy kisebb-nagyobb terjedelmű elemként beépíthetők a hagyományos tanulási-tanítási folyamatokba is. A modulárisan építkező tananyag-elrendezés az iskola tanórai kereteit túllépve felkínálja a tanórán kívüli tevékenységeket, az élet különböző területén hasznosítható alkalmazást, a közvetlen gyakorlati kipróbálást.

A **kompetencia alapú fejlesztés előnye**, hogy segíti a különböző fejlettségi szinten levő gyermekek közötti különbségek csökkentését, a hátrányokkal rendelkezők felzárkózását. Az új **módszerek**, technikák alkalmazásával a tanulók olyan **képességei is fejlődnek**, mint a kommunikációs képesség, vitakészség, együttműködés, a másság elfogadása. A kompetencia alapú oktatás során is fontos szempont, hogy a gyermeket tanítsuk, ne a tantárgyat.

Az alábbi módszereket alkalmazva minden tantárgy saját követelményrendszerével összhangban *fejlesztjük* a tanuláshoz szükséges szövegértési és szövegalkotási képességeket, az érvelést és az önkifejezést:

- differenciálás – egyéni képességek szerint
- rendszeresség
- kutatószemlélet – kérdésfeltevés
- tanulási folyamat irányítása
- tevékenykedtetés
- differenciált értékelés (minősítő és fejlesztő értékelés, árnyalt értékelés)
- saját tanulási folyamat és tevékenység
- konfliktus-kezelés
- tanulói megismerés (motiváció, attitűd)
- drámapedagógia-szerepjáték
- szituációs játékok
- gondolkodás és cselekvés egymásra építése
- felfedezettő tanítás-tanulás
- problémaközpontú tanítás
- vita
- interjú
- magyarázat, szemléltetés, megbeszélés, versenyek

Fejlesztett képességek, készségek:

- együttműködési készség, munkamegosztás
- partneri viszony elfogadása,
- tolerancia
- konszenzus-készség
- empátia
- érzelmi intelligencia
- etikai érzék
- logikai gondolkodás
- képzelőerő
- írásbeli és szóbeli kommunikációs készség
- kreativitás
- motiváció

- kockázatvállalás, feladatvállalás
- vitakészség
- közösségépítés

Az új módszerek gyakran **új munkaformákat, a tanulószervezés új módjait igénylik**. Ennek kapcsán előtérbe kerülnek azok a munkaformák, amelyek kifejlesztik a tanulóknban – a munkaerő-piac által is preferált - a csoportban dolgozás képességét:

- csoportmunka (csoportképzés: kijelölés, szabad választás, sorsolás, játék)
- kooperatív tanulás (térbeli elrendezés)
- projektmunka
- páros munka
- egyéni munka-frontális munka
- műhelymunka
- csapatépítő és bizalomfejlesztő játékok
- szabad tanulás
- dokumentumelemzés
- önértékelés

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

2.1. A személyiségfejlesztés

Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanulói személyiség minél szélesebb körben történő fejlesztése. A személyiség az emberi szervezet összes sajátosságát felöleli, kialakulása függ az örökléstől és a környezet hatásától. A sokoldalú és harmonikus személyiség kialakulásának feltétele a testi, lelki és érzelmi nevelés egyensúlya, mely a tanulók egyéniségéhez, érdeklődéséhez és szükségleteihez igazodik.

Célunk, hogy tanulóink a különböző adottságaikkal, eltérő ütemű fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal és egyéb ismeretszerző tevékenységükkel összhangban minél *teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.*

2.2. A személyiségfejlesztés pedagógiai feladatai

A személyiségfejlesztés *pedagógiai feladatai* közé elsősorban a képességek komplex fejlesztése, alakítása tartozik. Ezek a következők: az emlékezés, a gondolkodás, az intuíció, a gyorsaság, ügyesség, állóképesség, empátia, szóbeli és írásbeli kommunikációs képességek, önismeret, önbizalom, alkalmazkodó képesség, felelősségérzet, az élethosszig tartó tanulás igénye, a vállalkozó készség. Fontosnak tartjuk az érdeklődés fejlesztését és a tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatását. Iskolánk légkörével, mindennapi rendjével, ritmusával, szokásaival és hagyományaival a diákok pozitív szociális szokásait alakítjuk ki illetve erősítjük meg. A közös tevékenységeken keresztül az együttműködési képességet, a segítőkészséget is fejlesztjük, kiemelt szerepet kap a jogok és kötelességek tudatosítása, ezzel összekapcsolódik a szociális érdekérvényesítés lehetőségeinek megismertetése is. Feladatunk az egészséges életmód igényének kialakítása, fejlesztése.

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét – megkülönböztetett figyelemmel az SNI tanulókat is – széleskörűen, ugyanakkor egyénre szabottan (differenciáltan) fejlessze. Intézményünkben a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenységek köre a középfokú nevelés és oktatásnak a közoktatási törvényben meghatározott szakaszaihoz alkalmazkodva épül egymásra. A kilencedik évfolyamon kezdődik és a tizedik (nyelvi előkészítő osztálynál a tizenegyedik) évfolyam végéig tart az általános műveltséget megszilárdító szakasz, ezt követi a tizenegyedik (tizenkettedik) évfolyamon az általános műveltséget elmélyítő, a pályaválasztást segítő szakasz, mely tart a tizenkettedik – tizenharmadik évfolyam végéig.

Fő feladat:

- a tanulás iránti motiváció fejlesztése,
- a tantárgyak közti merev határrendszer csökkentésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása,
- a tanítási-tanulási folyamatban, alkotó jellegű feladatok biztosítása.

2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos *pedagógiai tevékenységek* a következők iskolánkban:

- *Sokféle tevékenységi forma* lehetőségét kínáljuk fel diákjainknak, hogy mindenki megtalálja a kedvére való elfoglaltságot: sportolási lehetőségek, kirándulások, irodalmi – történelmi műsorok, énekkar, versenyekre való felkészülés, bálak, diákigazgató-választás, iskolai vetélkedők, az iskolai könyvtár kínálatai, színházlátogatás.
- A különböző *pedagógiai módszerekkel* törekszünk a tanulók motivációját és alkotó szokásainak rendszerét kialakítani, s az intellektuális tevékenységeket megszerettetni.
- A pedagógus *példamutatását* a személyiségformálás egyik legfontosabb eszközének tekintjük.
- Hangsúlyt fektetünk az *önismeret fejlesztésére* tanórákon, osztályfőnöki órákon és az iskolán kívüli alkalmakon is.
- Pedagógiai munkánkat a *követelés, a meggyőzés és az értékelés* rendszerének következetes végig vitele jellemzi.
- A *tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása* során megalapozzuk a tanulók műveltségét, hozzájárulunk világképük formálódásához. Az iskola helyi tanterve a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelményeket határoz meg, amelyek ösztönzik a személyiségfejlesztő oktatást.
- Lehetőséget adunk a színes iskolai élet kibontakozásának *hagyományaink ápolásával és különböző rendezvényeinkkel*.

3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

3.1. Általános feladatok

A tanuló személyiségének fejlesztése nem választható el a közösségi neveléstől, hiszen az ember társas lény, s a nevelés és oktatás folyamatának szervezeti keretét is a gyermekközösségek adják.

A közösséggé szerveződés, majd a közösséggé érés folyamatának megvannak az alapvető pedagógiai feladatai: ki kell alakítani a csoport normáit, és a helyes viselkedési modelleket pontosítani kell, később a tradíciókat kell erősíteni, a közösség pozitív élményét kell a közös élményekkel és tevékenységekkel fenntartani.

3.2. A közösségfejlesztés iskolánkban

Iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenység fő területei:

- a tanórák (szaktárgyi és osztályfőnöki órák),
- tanórán kívüli foglalkozások,
- a diákönkormányzati munka,
- a szabadidős tevékenységek.

Pedagógusaink a közösségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységüket úgy végzik, hogy a tevékenységi területek sajátos foglalkoztatási formáit kihasználva tevékenyen hozzájárulnak a tanulók közösségi magatartásának kialakításához, véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez, a közösségi szokások, normák elfogadásához, a másság, a sajátos nevelési igényből fakadó problémák elfogadásához, az együttérző magatartás kialakulásához, a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Az iskola pedagógusainak és valamennyi alkalmazottjának kiemelt feladata, hogy a közösségfejlesztés során megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával példaként álljon a diákok előtt.

A közösségfejlesztéssel, a kooperatív együttműködés elsajátításával kapcsolatos feladataink a következők:

- tanulóinkkal megismertetjük a társas együttélés szabályait
- felkészítjük őket az SNI tanulók integrált nevelésére
- megismertetjük népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit
- elsajátítatjuk azokat az ismereteket és gyakoroltatjuk azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek
- segítjük a tanulók kezdeményezéseit, hozzájárulunk a közvetlen tapasztalatszerzéshez, ösztönözzük a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárását, ápolását, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységet
- arra törekszünk, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv
- úgy irányítjuk a tanulókat, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában
- a közösségfejlesztő munkánk során olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölésére törekszünk, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal

összhangban vannak, a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységeket szervezünk

– olyan közösség kialakítására, fejlesztésére törekszünk, amely büszke a saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait

– nevelő-oktató munkánk során segítjük az olyan csoportok kialakulását, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására

A közösségi szellem formálásában az osztályközösségnek van legnagyobb hatása, hiszen a tanuló idejének nagyobb részét az osztályközösségben tölti. Így meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása, a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszere. Az osztályközösség irányításában, alakításában meghatározó a szerepe az osztályfőnöknek.

4. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

4.1. A magatartási, beilleszkedési nehézségek

A kritikus életkori szakaszok egyike éppen a középiskolába lépés időpontja. A serdülőkor lelki problémáival az iskolának foglalkoznia kell, mert ezek találhatóak meg a különféle magatartási, beilleszkedési nehézségek háttérében. Az utóbbi évek tapasztalatai alapján megállapíthatjuk, hogy iskolánkba egyre nagyobb számba kerülnek be olyan tanulók, akik a fenti gondokkal küzdenek. A nehezen nevelhetőségre utalhatnak a következő személyiségjegyek: *nyughatatlanság, nyüzsgés, konokság, csipkelődő hajlam, túlzott gátlásosság, befelé fordulás, álmodozás, állandó büntudattal küzdés, túlzott igényesség, eltúlzott önértékelés, érzelmi tompultság.* Ezen személyiségjegyek valamelyikének megléte még nem jelent feltétlenül magatartási problémát, lehet, hogy csak átmeneti kamaszkori problémával állunk szembe. Ha azonban a tanuló rendszeresen inadekvát válaszokat ad a különböző élet- és konfliktushelyzetekben, valamint a fenti személyiségjegyek némelyike tartósan jellemző, akkor magatartási zavarról beszélhetünk. Az ilyen tanulóknál egyéni bánásmódot kell alkalmaznunk, és megpróbáljuk a személyiségzavar okát felszámolni. Ha ez nem megoldható, akkor kezeljük a tüneteket. Pedagógusaink feladatai ezen a területen a következők:

- differenciált oktatás-nevelés, tanulásszervezés megvalósítása, amely figyelembe veszi a tanulók eltérő képességeit (kooperatív technikák alkalmazása, projekt-módszer, tevékenységközpontú pedagógiák, individuális tanulás előtérbe helyezése, az alapozó időszak elnyújtása, fejlesztő értékelés alkalmazása, a tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználat)
- felzárkóztató, pótló foglalkozások során ismertessék meg a tanulókat a különféle tanulási módszerekkel, melyek segítségével biztosítható a felzárkózás lehetősége
- osztályfőnöki órákon az önértékelés, önismereti képességek fejlesztése
- az osztályfőnök tájékoztassa a többi pedagógust a tanulók problémáiról
- az osztályfőnök kiemelten és tapintatosan foglalkozzon a szülőkkel
- ha a pedagógus számára a probléma szakmailag nem megoldható, akkor szakemberhez fordulunk a szülők egyetértésével.

4.2. Feladatok

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő feladatok két fő részből állnak: prevencióból és korrekcióból. Mindkét területen felbecsülhetetlen segítséget nyújthatnak a külső szakemberek: iskolaorvos, védőnői szolgálat, pszichológus, nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat, rendőrség, gyámhatóság, stb. A kortárs csoportokkal és segítő szakemberekkel való együttműködés a pedagógiai program további részeiben található.

5. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

5.1. Tehetségkutatás

Ezen a területen feladatunk kettős. Egyfelől megpróbáljuk minden tanulónál megtalálni azokat a képességeket, amelyekben a legerősebb, másfelől igyekszünk kiválasztani azokat a tanulókat, akik valamilyen területen kiemelkedően tehetségesek.

Mindkét feladat megkívánja, hogy a tantestület tagjai együttműködjenek és segítsék egymás munkáját.

5.2. Tehetséggondozás

A tehetséges tanulók fejlődését segítik elő a különféle differenciált foglalkozások. Már a tanórákon igyekszünk a differenciálással több feladatot biztosítani tehetséges tanulóinknak. Az emelt szintű érettségire való felkészítést biztosítjuk és ajánljuk számukra. Fontosnak érezzük, hogy indítsuk tehetséges tanulóinkat különféle szintű versenyeken, hogy minél több lehetőséget kapjanak tudásuk megméretésére. A versenyek általában stresszhelyzetet teremtenek, ezért feladatunk az is, hogy ezek elviselésére is megtanítsuk a tanulóinkat.

5.3. A tehetség kibontakoztatására irányuló pedagógiai tevékenységek iskolánkban

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk: kooperatív technikák, projekt-módszer, tevékenységközpontú pedagógiák, individuális tanulás előtérbe helyezése, IKT eszközhasználat.

Törekszünk a bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztésére.

Diákjaink munkáját, esélyegyenlőségüket segíti elő az iskolai könyvtár, valamint az informatika oktatás személyi és tárgyi feltételeinek folyamatos javulása.

Iskolai diáksportkörünk különféle sportágakban biztosít edzési lehetőséget a sportolni vágyó tanulóink részére. Sportolóink számára folyamatosan biztosítjuk a versenyzési lehetőségeket.

A tehetségekkel való foglalkozásunk alapelve: a tehetségek fejlesztésének együtt kell járnia a személyiség fejlesztésével is. A személyiség fejlesztése segíti diákjainkat abban, hogy tehetségüket képesek legyenek megfelelő módon használni későbbi életük során is.

6. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

6.1. Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem célja és megvalósulása

A gyermekek életét a biológiai, pszichológiai, társadalmi és egyéb tényezők komplex hatásai befolyásolják. Ezért is tapasztalhatjuk napjainkban, hogy az ifjúság szociális válsághordozó.

A kedvezőtlen gazdasági, szociális, családi és iskolai hatások, az érték- és normaválság, az egyre több családban érezhető életvezetési problémák, a családok széthullása, az egyes rétegek jóléte, más rétegek alacsony ellátottsága, a munkanélküliség, stb. miatt növekszik a feszültség és csökken a feszültségtűrő képesség, ami otthon érezteti hatását és leggyakrabban a gyermekeken vezetődik le.

A fenti káros hatás megjelenik az iskolában a gyermekek teljesítmény-, viselkedés- és kapcsolatzavarainak formájában. Nő a szociális, a családi, az egészségügyi vagy egyéb okból fakadó hátrányos helyzetű gyermekek, valamint magatartási és beilleszkedési gondokkal küzdő tanulók létszáma.

A tanulók körében gyakran előforduló pszichés problémák a szorongások, a félelmek; családi problémák, kortárskapcsolati konfliktusok, a serdülőkorrjal járó mentális gondok, lelki traumák.

Hivatalosan nem tekintjük veszélyeztetettnek, de egyre nagyobb azoknak a tanulónak a száma, akiknek a szeretetigényük kielégítetlen. Kisközösségek megteremtésével ezt a hiányt próbáljuk enyhíteni.

Az iskolai gyermekvédelem az egyik jelzőrendszer abban a komplex gyermekvédelmi rendszerben, amelyet az 1997. XXXI. törvény („A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról” /Gyvt./) hatására alakítottak ki hazánkban. E védelmi rendszerben az oktatási, nevelési intézményeken kívül fontos feladatokat látnak el az egészségügyi és szociális intézmények, a rendőrség, az ügyészség, a gyámhivatal. E törvény egyértelműen a preventív gyermekvédelem megerősítését célozza.

Mivel a gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik a nevelési és oktatási intézmények tevékenységéhez, ezért iskolánkban is a fentiekhez igazodva a *gyermek- és ifjúságvédelem célja* a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, ill. a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés az előzőekben említett szervekkel, szakemberekkel; a saját egyéni problémáját nehezen kezelő, érzékeny, elsősorban lelki gondokkal küzdő diákok segítése.

A Gyvt. megfogalmazza a veszélyeztetettség fogalmát (I. fejezet 5. n.): „*Veszélyeztetettség*: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.”

A közoktatási törvény 121.§ 14. pontja rögzíti a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermek fogalmát:

„*Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló*: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül *halmozottan hátrányos helyzetű* az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait

fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A közoktatási törvény 121.§ 29. pontja határozza meg a sajátos nevelési igényű tanuló fogalmát:

„*Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:* az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd;...”

Iskolánk alapelve, hogy pedagógiai munkájának minden területén a prevenció gyakorlata érvényesüljön, s vallja, hogy a megelőzés szempontjából fontos olyan körülményeket biztosítani, amelyben a tanulók jól érzik magukat, és a megelőző munka eredményeként képessé válnak a társadalmilag el nem fogadott jelenségekkel szembeni önvédelemre, a destruktivitás helyett önfejlesztő, építő magatartás és a helyes döntés választására. Mindezek megvalósulását segítik a kulcskompetenciák céltudatos fejlesztése.

E cél megvalósítása érdekében iskolánkban, kollégiumunkban igyekszünk olyan légkört kialakítani, amely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek, bármilyen oknál fogva (származása, neme, vallása, stb.) hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön.

A pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy mindenki részére biztosítsa a fejlődéséhez szükséges feltételeket, azokat a lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gyermek, a tanuló képességeit, tehetségét kibontakoztathassa, szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más okból fakadóan fennállnak.

Mindezek megvalósítása érdekében megszervezzük és biztosítjuk egyes tantárgyak emelt szintű oktatását, a tehetséggondozást, amely a sikerebb továbbtanulást, továbbhaladást célozza meg. A tanulmányi kudarcnak kitett tanulók felzárkózását is lehetővé tesszük.

Pályázatok figyelve segítünk a jó képességű hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi ösztöndíjainak elnyerésében, részt veszünk az *Útravaló ösztöndíjprogramban*, melynek célja a hátrányos helyzetű tanulók tanulásának segítése, a sikeres érettségi vizsgáig történő eljuttatása.

A veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekek tanulási előmenetelét figyelemmel kísérjük, tanulás-módszertani ismereteket nyújtunk.

Támogatjuk a diákönkormányzat létrejöttét és annak működését, ahol diákjaink érdekeiket érvényesíthetik. A diákönkormányzatot bevonjuk az iskolai munka tervezésébe, az iskolai döntéshozatalba, egyes döntések ellenőrzésébe.

Mentálhigiénés tanácsadásokat, egészségnevelő, a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló felvilágosító programokat szervezünk, bonyolítunk le szakemberek segítségével.

A mindennapi életben, a programjainkon, iskolai rendezvényeken a nevelési folyamat során nagy hangsúlyt fektetünk a személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre, értékközvetítésre, a szociális hátrányok leküzdésére a pozitív közösségi szokások, minták közvetítésével, a szociális készségek fejlesztésével (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikáció és vitakultúra, stb.).

A gyermekek, tanulók jogait és kötelezettségeit az 1993. évi LXXIX törvény a közoktatásról (közoktatási törvény) 10. 11. és 12.§, valamint a Gyvt. 6-10 § határozza meg. A legfontosabbakat a házirend tartalmazza, azt mindenki számára hozzáférhető módon elhelyezzük (iskolai honlap, faliújság), ismertetjük a diákokkal, szülőkkel.

(A házirend egy példányát – a közoktatási törvény előírásainak megfelelően – a beíratás alkalmával a szülőnek át kell adni.)

A családdal, a szülőkkel is biztosítjuk a rendszeres kapcsolattartást. A szülői értekezleten, a fogadóesteken, de bármely más megbeszélte időpontban is lehetősége van az érdeklődő szülőnek az osztályfőnökkel, a szaktanárokkal megbeszélni a felmerülő problémákat. A szülők jogairól és kötelezségeiről a közoktatási törvény 13-14.§, és a Gyvt. 12-13 § szintén rendelkezik.

A Gyvt. 14. § a gyermekek védelmének rendszerét ismerteti, a Gyvt. 146.§ (4.) a menzai és a kollégiumi ellátás térítési díjáról, a Gyvt. 134-137. § a személyes adatok kezeléséről és a nyilvántartások vezetéséről rendelkezik. A térítési díj befizetéséről a házirend tájékoztat.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók problémáinak felismerése, feltárása és a problémák okainak megkeresése után is próbálunk segítséget nyújtani diákjainknak az egyéni beszélgetésekkel, külső segítők bevonásával. Krízishelyzetek kezelésében szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a megfelelő gyermekvédelmi szervekkel (iskolaorvossal, gyermekjóléti, védőnői szolgálattal, önkormányzattal, rendőrséggel, stb.).

Tanulóink általános egészségi állapotának ellenőrzése érdekében együttműködünk a Védőnői szolgálattal, az iskolaorvossal és elkísérjük diákjainkat a fogászati szakrendelőbe a rendszeres egészségügyi szűrésre. A szakorvosok a szűrést követően a lakóhely szerint illetékes szakellátásra irányítják a tanulókat.

6.2. A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység keretében

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény vezetője felel.

6.2.1. A pedagógusok általános feladatai a nevelő és oktató tevékenység során:

- vegye figyelembe a tanuló egyéni képességeit, tehetségét, fejlődésének ütemét
- segítse a gyermek, tanuló képességének kibontakozását, ill. bármely oknál fogva hátrányos helyzetben levő tanuló felzárkóztatását
- adja át és ellenőrizze azokat az ismereteket, amelyek a tanulók egészségének, testi épségének megelőzéséhez szükséges
- működjön együtt a gyermek – és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában osztályfőnökkel, a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményekkel, gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó intézményekkel, személyekkel, segítse a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények feltárását, megelőzését, megszüntetését (Gyvt. 17. §).
- tartsa a kapcsolatot a szülőkkel, figyelmeztesse a szülőt, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedéseket tart szükségesnek
- tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát és jogait
- segítse a tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárásában az osztályfőnököket

- segítse felismerni a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő, válságban levő gyermekeket
- gyermekbántalmazás védelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén értesítse az osztályfőnököt, azzal együttműködve kezdeményezze, hogy az igazgató értesítse a gyermekvédelmi szolgálatot
- vegyen részt a gyermekjóléti szolgálat felkérésére az esetmegbeszéléseken
- kapcsolódjon be a gyermekjóléti, a védőnői szolgálat programjaiba – felkérés, megkeresés alapján – szükség esetén, (programok szervezése, iskolai lebonyolítása, diákok programokra való felkészítése)
- segítse az egészségnevelési, védőnői előadások szervezését, lebonyolítását
- segítsen a kábítószer-ellenes programok kidolgozásában, lebonyolításában
- tájékoztassa az előzőekről a tanulókat, pedagógusokat, szülőket.

6.2.2. Az osztályfőnök feladatai a gyermek- és ifjúságvédelmi munka keretében

- az évfolyamismétlő vagy más iskolából átvett tanulók, kollégisták beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése (a kollégiumi nevelőkkel együttműködve)
- a gyerekek illetve a szülők figyelmét hívja fel szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, beiskolázási segély, stb.)
- a családokat tájékoztassa arról, hogy az önkormányzatnál igénybe vehetők egyéb támogatások is, érdeklődjenek személyesen ezek után
- vegye fel a kapcsolatot a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján, – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – ismerje meg a tanuló családi környezetét
- lehetőség szerint próbálja nyomon követni a veszélyeztetett tanulók életét az iskolán kívül is
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezze, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében
- tájékoztassa a tanulókat, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel
- az osztályteremben a tanulók által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelkesegély telefon, stb.) címét, illetve telefonszámát
- a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolatot tart a szülőkkel, együttműködik az osztályban tanító tanárokkal, gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményekkel, személyekkel
- az osztályfőnöki munkaközösség vezetője koordinálja a gyermekvédelmi tevékenységet, és kapcsolatot tart a gyermekvédelmi szolgálat tagjaival

7. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

7.1. A tanulási kudarcról

Iskolánk a kimagasló tanulmányi teljesítményt nyújtó tanulók fejlesztése mellett figyelmet fordít a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatására is.

Tanulási kudarcnak tekintjük, ha a tanuló tanév végén vagy félévkor valamely tantárgyból megbukik, ill. tanév végi vagy félévi osztályzata az előző tanév végi osztályzatához képest jelentősen – legalább két jeggyel – romlik. Nem tekintjük tanulási kudarcnak, ha egy tanuló folyamatosan az átlag alatt teljesít, mert képességei alapján nem tud többet produkálni.

A program célja, hogy a tanulási kudarcot a minimumra csökkentsük, ill. megelőzzük.
A program lépései:

- a tanulási kudarc ill. veszélyének felismerése
- a kudarc okainak feltárása
- a kudarc megszüntetésére ill. megelőzésére irányuló pedagógiai tevékenység.

7.2. A tanulási kudarc, ill. veszélyének felismerése

A tanulási kudarc időbeni felismerése feltételezi a szaktanár és az osztályfőnök aktív együttműködését, akik a probléma tudatosítása után egyénre szabott koncepcióval segítik a tanulót a felzárkózásban. A tanulási kudarc megelőzése érdekében minden pedagógusunk a továbblépéshez szükséges tudásszint felmérésével kezdi minden tanév elején a tantárgya oktatását – ha ennek tananyaga korábban oktatott ismeretekre épül.

7.3. A tanulási kudarc okainak feltárása

A tanulási kudarc leggyakoribb okai:

- magatartási zavar
- sajátos nevelési igényből eredő hátrány
- a motiváltság hiánya
- túlzott elvárások
- a teljesítmény mérésének helytelen módja

A probléma okainak feltárásában fontos szerep jut a tanár és a szülő együttműködésének, valamint a szaktanári munkacsoportok működésének (tapasztalatcsere).

7.4. A kudarc megszüntetésére irányuló pedagógiai tevékenység

7.4.1. A magatartási zavarból adódó tanulási kudarc esetén

A magatartási zavarból adódó tanulási kudarc megszüntetésében leginkább az osztályfőnök és a szülő szoros kapcsolattartása (esetleg szakszolgálat bevonása) vezethet eredményre.

7.4.2. A sajátos nevelési igényből eredő hátrány esetén

A sajátos nevelési igényből eredő hátrány (pl. dislexia, disgraphia, discalculia) felismerése után, a szülő beleegyezésével iskolán kívüli fejlesztő foglalkozásra irányítjuk a tanulót, illetve ha a rendellenesség nem korrigálható, a tanulót adott tantárgyból nem osztályozzuk, ill. a számonkérés módját a tanulóhoz igazítjuk, a jogszabályi kereteken belül.

Szakértői vélemény alapján az ilyen tanulók mentesíthetők egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés, minősítés alól. Lehetőség van arra, hogy az érettségin az érintett tantárgyakból a vizsgaszabályzatban megjelölt módon a tanuló másik tantárgyat választhasson. Az érettségi, osztályozó, különbözeti és javítóvizsgákon hosszabb felkészülési időt biztosítunk, írásbeli esetén lehetővé tesszük a tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (pl.: számítógép) használatát, szükség esetén az írásbeli beszámoló felválthatja a szóbelit, vagy a szóbeli az írásbelit. Egyedi esetekben, ha az indokolt, a tanuló magántanulóként folytathatja tanulmányait. Magántanulóink részére a törvény szerint előírt óraszámokban és keretek között egyéni felkészítést nyújtunk a külön erre a célra biztosított időkeretből.

Ha a tanuló felmentést kapott az értékelés alól bizonyos tantárgyakból vagy tantárgyrészekből, őt egyéni fejlesztési terv alapján fejlesztjük, hogy így segítsük felzárkózását a többiekhez. Ezeket a lehetőségeket alkalmazzuk a közoktatási törvénynek megfelelően.

Az egyéni foglalkozások keretében szervezett fejlesztő, felkészítő foglalkozásokat csak arra a tanúra biztosítjuk a tanulóinknak, amelyre a szakértői véleménnyel alátámasztott kérelemben a tanuló – és a kiskorú tanuló szülője – kérte a tanuló mentesítését egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés, minősítés alól, vagy azt, hogy a tanuló magántanulóként folytathassa tanulmányait.

7.4.3. A motiváltság hiánya esetén

A tanuló motiváltsága nagymértékben a szaktanár tevékenységén múlik. Fontos, hogy a tanuló tudatában legyen a megszerzendő ismeretek konkrét hasznának.

7.4.4. Túlzott elvárások esetén

Amennyiben a tanuló szülei túlzott elvárásokat támasztanak gyermekükkel szemben, a pedagógus kellő tapintattal, személyesen konzultálva felhívhatja erre a szülők figyelmét. A túlzott tanári elvárások felismerése után a munkacsoportok pedagógiai megbeszélés eredményeképpen csökkenthetik v. átalakíthatják elvárásaikat. Ha a gyermek magával szemben támaszt túlzott elvárásokat, az osztályfőnök és a szülők segíthetnek a tanuló önértékelését reális irányba terelni.

7.4.5. A teljesítmény mérésének helytelen módja esetén

Kevésbé tesszük ki a tanulókat a tanulási kudarcnak, ha a pedagógiai értékelésben a diák teljesítményének pozitív vonásait hangsúlyozzuk, dicsérik, bátorítjuk, hiszen az elmarasztalás újabb kudarcélményt jelent és tovább csökkenti a motivációt.

Az állandó és rendszerszerű felzárkóztatás formái:

- a tanórán motiválást segítő differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák és tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása)
- képesség-kibontakoztató program alkalmazása

7.5. A program eredményességének vizsgálata

A program eredményességét tanulónként az iskola több szintjén is vizsgáljuk:

- óralátogatások alkalmával
- a tanuló teljesítményének folyamatos ellenőrzésével, értékelésével
- nevelőtestületi értekezlet alkalmával.

8. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

A tevékenység célja segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve, a családi mikrokörnyezetükből adódóan, a családon kívüli környezet miatt, tartós betegségük miatt vagy egyéb okból hátrányos helyzetűek, így különösen: csonka családban felnövő gyermekek vagy munkanélküli szülők gyermekei. Hátrányos helyzetű tehát az a gyermek, aki társainál gyengébben van felkészülve arra, hogy meg tudja felelni az iskolában a korcsoportjával szemben támasztott követelményeknek.

Az iskola csak korlátozott mértékben képes a tanulók hátrányos helyzetét pozitívan befolyásolni. A gyermek szociális helyzete némileg enyhíthető, de ez csak közvetett és másodlagos iskolai feladat. Intézményünk lehetősége és feladata e téren: körültekintően és tapintatosan megismerni a tanulók helyzetét és a jogszabályokkal, törvényekkel összhangban a pedagógiai eszközrendszerével igyekszik enyhíteni e szociális hátrányokat. A tanulók helyzetének megismerése csakis a gyermek személyiségi jogainak figyelembevételével történhet.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- felzárkóztató illetve tehetség gondozó programok szervezése
- önismereti csoportok létrehozása, működtetése (a gyermek problémamegoldó képességének fejlesztése)
- drog- és bűnmegelőzési programok szervezése
- mentálhigiénés programok szervezése
- pályorientációs tevékenység
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatások alkalmával
- pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet intézményünkben az osztályfőnöki munkaközösség tervezi, szervezi és koordinálja, feladatait az osztályfőnökök és más szaktanárok bevonásával végzi.

9. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK

Iskolánkban a 11/1994. (VI.8.) MKM rendeletben előírt eszköz- és felszerelésjegyzékben rögzítettek megvalósítása középtávú eszközfejlesztési terv alapján történik, ügyelve arra, hogy a pedagógiai programban megfogalmazott célokat szem előtt tartva fejlesszük az egyes területeket.

A pedagógus joga, hogy a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott taneszközöket, ruházati és más felszereléseket. A pedagógus – a minőség, típus és ár megjelölése nélkül – csak olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tartott tanórai foglalkozáson való részvételhez, illetve a tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai foglalkozáson egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmaznia kell.

A szülőket a megelőző tanév végéig az iskola honlapján keresztül tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk a szülőket az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről.

A szülői munkaközösség ruházati és más felszerelések megvételével kapcsolatosan a szülőkre háruló kiadások tekintetében korlátozásokat állapíthat meg. A korlátozás nem járhat azzal a következménnyel, hogy kizárja az e fejezetben meghatározott ruházati és más felszerelések megvételét.

9.1. Az informatikaoktatás és az IKT alapú oktatás tárgyi feltételei

Iskolánk hazai összehasonlításban a közepesen felszerelt iskolák közé tartozik. Eszközparkunk jelentős részét saját forrásokból szereztük be. Az informatikai eszközök elévülése igen gyors, ezzel semmiképpen nem tudunk lépést tartani, mégis igyekszünk folyamatosan kielégíteni a felmerülő igényeket.

Az iskola összes számítógépe hálózatba van kötve, és állandó Internet kapcsolattal rendelkezik minden tanterem. Az iskolának van rendszergazdája, aki az iskola WEB-lapját tartja karban, tartalmát kijelölt pedagógus felügyeli.

Az informatikaoktatás jelenleg 3 szakteremben folyik. Ezek felszereltsége (számítógépek Internet eléréssel) és az IKT-tanterem tanulói laptopjai és az aktív tábla is lehetővé teszi, hogy az órarend egyeztetésével más tantárgyak oktatására is felhasználjuk e termeket.

Az IKT-alapú oktatás megvalósítását teszik lehetővé a hordozható projektorok, valamint a DVD-lejátszóval összekapcsolt televíziók is.

9.2. Az iskolai könyvtár helyzete

Az iskolai könyvtár az oktatási folyamat integráns része: fejleszti és fenntartja a gyermekben az olvasás és tanulás szokását és örömet, segíti a tanulót az információ-használat és értékelés készségeinek gyakorlásában, hozzáférést biztosít a helyi, a regionális, az országos és a világ információ-forrásaihoz. A modern kor követelményeinek megfelelően a könyvtár információs bázis és médiatár is egyben.

Jelenlegi könyvtárunk igyekszik maximálisan igazodni a tanulói igényeknek: minden nap nyitva van, kölcsönözni és helyben olvasni is lehet. A szakkönyvek nagyobb része szabadpolcos elhelyezésű, ami segíti az egyéni kutatást.

A nem hagyományos dokumentumok (elektronikus és digitális adathordozók) használatához rendelkezésünkre áll: színes TV, videó-lejátszó, kétkazettás rádiós magnetofon CD-lejátszó, számítógép Internethasználattal.

A könyvtáros munkáját külön számítógép segíti (a Szirén programmal). A könyvtári állomány gépre vitele folyamatos.

A könyvtárunk bővítésében jelentős szerepe volt a pályázati rendszer megindulásának, a kiírt pályázatokon részt vettünk, és több ízben nyertünk: videó-tárunkat és berendezési tárgyaink készletét így fejlesztettük. A Soros Alapítvány /1996/ „Az iskolai könyvtárak számítógépes fejlesztése” pályázatán számítógépet kaptunk, ezzel megindult a számítógépes könyvtári feldolgozás is (SZIREN). Az OTP Fáy-alapítvány könyvajándékozási pályázatán rendszeresen részt veszünk, három éven keresztül nyertünk (2007,2008,2009.).

9.3.A testnevelés lehetőségei az iskolánkban

Pedagógiai programunk fontos alapelve az egészséges életmódra nevelés. Hisszük, hogy komoly szellemi tevékenységet csak egészségesen, jó fizikai kondíciókkal rendelkező emberek képesek hosszú távon végezni.

Célunk megvalósításához, a mindennapos testedzéshez a testnevelés órákon és a sportköri foglalkozásokon rendelkezésünkre áll az iskola tornaterme és a bitumenes kézilabdapálya, valamint a városi fenntartású létesítmények: a városi sportcsarnok, az uszoda és a gyomaendrődi atlétikapálya is.

Sportszerek beszerzésére, korszerűbbekre cserélésére az elkövetkező időszakban is szükség lesz. Nem halasztható sokáig az iskolai sportudvar (távolugró-pálya, súlylökő szektor kialakítása) felújítása, amelynek megkopott fedőrétege már-már balesetveszélyes.

9.4. Az idegen nyelv oktatásának tárgyi feltételei

Az idegen nyelvek oktatása ma már elképzelhetetlen hangtechnikai berendezések nélkül.

Az IKT-tanterem eszközei hangfalakkal kiegészítve és a hordozható CD-lejátszók is segítik az idegen nyelvek oktatását.

9.5. A kompetencia alapú oktatás tárgyi feltételei

A kompetencia alapú oktatás megvalósításához iskolánk a meglévő eszközeit és felszereléseit folyamatosan bővíti többek között a saját fejlesztésű vagy az egyes kiadóktól megrendelhető digitális taneszközökkel: pl. az *interaktív földrajzi és történelmi atlisszal* és az ehhez kapcsolódó *interaktív tanári oktatóanyaggal*, *flipbookokkal*, a *digitális iskolai magyar nyelv és irodalom sorozattal*, az *interaktív néprajzzal* és a *digitális honismereti csomaggal*.

10.A SZÜLŐ, TANULÓ, ISKOLAI ÉS KOLLÉGIUMI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

10.1. A szülő és a pedagógus együttműködése

Ennek érdekében feladataink a következők:

- Hatékony nevelő és oktatómunka csak a szülői házzal karöltve valósítható meg. Iskolánk feladata, hogy megfelelő tájékoztatást biztosítson a szülőknek.
- A szaktanár tájékoztatja a tanulót a kapott érdemjegyről, haladéktalanul beírja az érdemjegyeket az osztály- vagy csoportnaplóba, a tanuló a házirendben foglaltak szerint azt köteles beírni az ellenőrzőjébe.
- Rendszeresen szülői értekezleteket és fogadóórákat szervezünk, melyek időpontját a nevelőtestület éves munkatervében határozza meg, az időpontokról az osztályfőnök a szülőket ellenőrző útján értesíti. Megismertetjük a szülőket az iskolában alkalmazott kompetencia alapú oktatási programmal, az új tanulásszervezési eljárásokkal (kooptechnika, projektmódszer, stb.)
- Honlapunkon közzétesszük a kompetencia alapú oktatással kapcsolatos dokumentumokat, a hozzá kapcsolódó rendezvények időpontját, a rendezvényekről készült írásos és audio-vizuális anyagot.
- Az SNI tanulók szüleivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, fokozottan figyelünk a tájékoztatásukra.
- Külön levélben tájékoztatjuk a szülőket a jogszabályban meghatározott esetekben, illetve ha a tanuló igazolatlan hiányzásai, a magatartási és a szorgalmi problémák ezt szükségessé teszik.

10.2. A tanuló és a pedagógus együttműködése

Tanulóinkkal nemcsak a tanórákon, hanem azon kívül is tartjuk a kapcsolatot. Az osztályfőnökök igyekeznek olyan kapcsolatot kialakítani diákjaikkal, hogy problémák felmerülése esetén bátran és bizalommal forduljanak hozzájuk tanulóik.

A diákönkormányzat működését minden tanár támogatja, és rendezvényeinek szervezését segíti.

10.3. Az iskolai és a kollégiumi pedagógus együttműködése

A kollégiumi nevelőtanárokkal az osztályfőnökök tartják a kapcsolatot. Ha a tanuló hiányzik, az osztályfőnök felveszi a kapcsolatot a kollégiumi nevelőtanárral, biztosítja számára, hogy megismerje a diák tanulmányi előmenetelét.

11. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

11.1. Egészségnevelési Program

11.1.1. Fogalmak

Egészség: a teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapota, nem pusztán a betegség, rokkantság, elesettség hiánya (WHO 1948). (Epidemiológiai szótár)

Olyan dinamikus egyensúlyi állapot, amely az emberi szervezetnek az állandóan változó környezeti feltételekhez való sikeres alkalmazkodását jelenti, lehetővé téve az egyén harmonikus testi és szellemi fejlődését. (Tények könyve – Medicina)

Egészséges életmód: Meghatározott és elfogadott normáknak megfelelő magatartás, mely az egészség megőrzését, stabilitását, betegségek megelőzését szolgálja. Legfőbb követelménye az ellenálló-képesség fokozása és a károsító tényezők elkerülése.

Az egészséges életmód főbb összetevői:

- helyes higiéné és pszichohigiéné
- ésszerű és korszerű táplálkozás
- kornak megfelelő rendszeres testmozgás
- káros szokások elutasítása
- helyes szexuális magatartás
- rendszeres, az egészséget szolgáló életrend

Az egészséges életmód az egészségkultúráltság gyakorlati megvalósítása. (Tények könyve)

Egészségnevelés: Azok a tervezett vagy formális erőfeszítések, melyek az olyan egészségügyi ismereteknek, attitűdöknek és viselkedésmódoknak az elsajátíttatására szolgálnak, amelyek leginkább szolgálják az egyén, a csoport vagy a közösség egészségének érdekeit.

Az egészségnevelés során az érintetteket életkoruknak és iskolázottságuknak megfelelő szinten a következőkkel ismertetik meg:

- az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásainak törvényszerűségei
- az egészséges táplálkozásra, életmódra, táplálkozásra és környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalók
- a személyes testi és lelki higiéniével kapcsolatos tudnivalók
- a testmozgás és a sport egészségmegőrző szerepe
- a stressz-helyzetek megelőzésének, megoldásának és a konfliktusok kezelésének módszerei
- a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi érintkezés útján terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalók
- a szenvedélybetegségek és ezek elkerülésének módjai
- a laikus elsősegély nyújtása (pl.: Tények könyve)

Egészségfejlesztés: Az egyén, a lakosság általános egészség-potenciáljának megőrzésére, megerősítésére és növelésére irányuló törekvések, intézkedések. (Epidemiológiai szótár) Magában foglalja mindazon törekvéseket, melyek az egészség fejlesztését, megőrzését, illetve egészségkárosodás esetén az egészség mielőbbi visszaállítását, a károsodás további súlyosbodásának kivédését szolgálják.

Az egészségfejlesztés célja az egészségi állapot és az életminőség javítása, valamint az egészség védelme.(1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről, 37. §)

A prevenció (megelőzés) szintjei:

- elsődleges megelőzés: az egészség általános védelme és támogatása. Célja a megbetegedés, egészségkárosodás megelőzése, a betegségekkel szembeni ellenálló képesség erősítése.

Ez történhet több síkon:

- *testi, szomatikus* (alapvető szükségletek kielégítése)
- *pszichoszociális* (a személyiség szellemi, érzelmi fejlődésének biztosítása)

Ilyenek például a serdülőkori érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások, készségfejlesztő vagy önismereti csoport-foglalkozások. Célja, hogy a résztvevőket ne csak arra készítse fel, hogy nemet tudjanak mondani a káros szenvedélyekre, hanem arra is, hogy például igent tudjanak mondani az egészségre, és megvédje őket a divatos, de veszélyes, külsőségekben megnyilvánuló kóros fogyókúráktól, eltúlzott és ezért veszélyes testépítéstől

- *szociokulturális* (a személyiség működését és fejlődését társadalmi értékekre és szokásokra épülően befolyásolja)

- másodlagos megelőzés: célja az elváltozás korai felismerése és azonnali hatásos kezelése a manifeszt betegség kivédése és a jó egészségi állapot visszaállítása érdekében (pl. szűrés).

A másodlagos prevenció körébe tartozik az iskolás gyermekek életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatainak rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés.

- harmadlagos megelőzés: mindazon intézkedések és tevékenységek, melyek a sérülések és betegségek kapcsán a komplikációk, tartós károsodások, rokkantság kivédését és a gyógyulás időtartamának csökkentését célozzák. (Epidemiológiai szótár)

11.1.2. Törvényi háttér

- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 48.§. (3) bekezdése értelmében az iskoláknak nevelési programjuk részeként meg kell fogalmazniuk az egészségneveléssel és az egészségfejlesztéssel kapcsolatos nevelési feladataikat.
- További feladatokat határoznak meg a 96/2000. (XII.11.) sz. Országgyűlési határozat, a „Nemzeti stratégia a kábítószer-fogyasztás visszaszorítása”, valamint az 1997. évi CLIV.törvény az egészségügyről 38.§. (1) bekezdése.
- Vonatkozó, szabályozó az iskola egészségügyi ellátásáról szóló 26/1997. (IX.3.) NM. rendelet 2-es, 3-as, 4. sz., 5. sz. melléklete,
- valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.

Mindezek a jogi szabályozók meghatározzák az iskolák kötelezettségeit, a tanulók egészségnevelésének fejlesztése érdekében.

11.1.3. Bevezetés

Iskolánkban tanuló fiatalok 14-20 éves korúak, életüknek ez az időszaka a legkritikusabb, legsérülékenyebb. A serdüléssel a szülői kapcsolatok, kötődések gyengülnek, erősödnek viszont a kortárs csoportok és az egyéb információhordozók szerepe a tanulásban, a felvilágosításban, az ismeretszerzésben. Mivel az osztályon belüli, kollégiumi kapcsolatoknak és az általuk közvetített értékeknek jelentős hatása van a tanulók

személyiségfejlődésére, ezért az iskola az egyik színtere lehet az egészséges életmód megismerésének, gyakorlásának, az egészséges magatartásminták betartásának.

A program lényege, hogy a tanulási folyamat keretében azon ismereteket és készségeket alapozzuk meg, illetve bővítsük ki, amelyek nélkülözhetetlenek az egyén számára a saját és a környezetében élő más személyek egészségének megteremtése és megőrzése érdekében. A megvalósulás folyamatában (és az egyén életében) az iskola meghatározó színtér kell, hogy legyen.

11.1.4. Az iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési program célja

Az egészségneveléshez kapcsolódó iskolai tevékenységek fő célja az elsődleges prevenció megvalósulása azáltal, hogy a diákok megértsék és átérezzék a kérdés fontosságát, valamint törekvésükké válják az egészséges életvitel. Cél a helyes életvezetés képességének kialakítása, mely az alábbi lényeges **területekből** tevődik össze:

- saját egészségi állapot ismerete
- testi higiénia fontosságának felismerése
- az egészséges táplálkozás ismerete
- a korosztálynak megfelelő, modern szemléletű szexuális nevelés (szexuális felvilágosítás, párkapcsolatok, családtervezés, AIDS prevenció)
- szülői szerepre történő felkészítés
- a mindennapos testedzés, testmozgás feltételeinek biztosítása
- testedzés, mozgás, egészséges testtartás fontosságának megértése
- a tanulók egészséges személyiségfejlődésének elősegítése
- a megfelelő számú és minőségű társas kapcsolat kialakításának igénye (önismeret, társismeret, kapcsolatok)
- a tanulás és a rizikóvállalás helyes technikáinak elsajátítása
- a személyes biztonság, balesetvédelem, elsősegélynyújtás (iskola, közlekedés) megismerése, alkalmazása
- a függőséget okozó, visszaélésre alkalmas szerekkel (főleg a dohányból készült termékek, az alkohol, a kábítószer) és cselekvésekkel (pl. játékautomatáktól, számítógépes játékoktól való függőség) kapcsolatos veszélyek megismertetése és használatuk megelőzése
- a betegségek és a szenvedélybetegségek elkerülése
- a gyógyulást segítő fontosabb tényezők (pl. eszközök, módszerek, személyek, intézmények) megismerése
- felvilágosítás a helyi egészségügyi szolgáltatásokról, igénybevétel módjáról
- a fogyatékos, hátrányos helyzetű, vagy tanulási gondokkal küzdő személyek közösségbe való beilleszkedésének elősegítése
- az iskolai és iskolán kívüli, indokolatlan mértékű agresszió (pl. bántalmazás) megelőzése
- a természethez és az egészséges környezethez való megfelelő viszony kialakítása
- az egészséges iskolai környezet kialakításában, megőrzésében való tevékeny részvétel
- az egészségfejlesztésben érdekelt partnerek együttműködésének biztosítása, koordinálása
- egészségneveléssel kapcsolatos pályázatok figyelése, megcélzása
- annak felismertetése, hogy az emberi szervezet csodálatos és minden ember „egyszeri és megismételhetetlen”

11.1.5. Az iskolai egészségnevelési programban alkalmazható módszerek

Hagyományos felvilágosító tevékenységek: ezek az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet, általában elrettentő tartalmú információkat közölnek, megoldásként a helyesnek vélt magatartást ajánlják. Tapasztalataink szerint a háttérben húzódó erősebb motivációk lényegesen erősebbek lehetnek, ezért más módszerek alkalmazása is feltétlenül fontos.

Rizikócsoportos megközelítés: iskolai szinten ez valósul meg az orvosi vélemény alapján könnyített foglalkozáson részt vevők vagy felmentett tanulók esetében (differenciált testi nevelés). A testnevelő tanárok a szakorvosok véleményét, valamint a gyógytestnevelő szakemberek által javasolt feladatokat felhasználva végeztetik a gyakorlatokat a tanulókkal az egyéni fejlesztés során.

Társas-érzelmi készségek fejlesztését fokozó beavatkozások: a védőnői előadások, az osztályfőnöki és szakórákon, különböző vetélkedőkön a szituációs játékokkal, véleményalkotásokkal, vitákkal a tanulók megismerhetik egymás érzelmeit, beleélhetik magukat egymás helyzetébe s ennek eredményeként fejlődik emberismeretük, beleélő- és együttérző képességük, önismeretük, konfliktuskezelésük. Az önismeret fejlődése által várhatjuk azt, hogy diákjaink ellenállnak az egészségkárosító magatartásformáknak, nemet mondanak a káros szenvedélyeknek.

Kortárshatások az egészségfejlesztésben: a serdülőkorú fiatalokra sokkal nagyobb hatással van kortársaik véleménye, mint a szüleiké vagy tanáraiké. Épp ezért indítanak országsszerte kortárs képző-tanfolyamokat, amelyeket kiképzett szakemberek tartanak a középiskolás korúak számára az ún. „kényes témák”-ban. A képzett kortárssegítők segíthetnek közvetlenül társaiknak, barátaiknak, illetve modellként szolgálhatnak társaik előtt az egészséges életvitel kialakításában. Iskolánk eddig is támogatta, és ezután is támogatni kívánja a kortárs képző programokon való tanulói részvételt.

Kísérletezés, vizsgálódás, kutatómunka: e módszer az összefüggések feltárására, az okok keresésére alkalmas. Közösségfejlesztő hatását is érvényesíthetjük, ha csoportmunkában végzik a tanulók.

11.1.6. Az iskolai egészségnevelési programhoz kapcsolódó tevékenységek és azok szinterei

11.1.6.1. Tanórai foglalkozások

- minden szaktárgy részt vállal az általános témakörök és az előbb felsorolt témák célkitűzéseinek megvalósításában, ám az alábbi tantárgyak kiemelt szerepet vállalnak ebben: testnevelés, ember- és környezettan, biológia, kémia, földrajz, fizika, tanulásmódszertan és önismeret, társadalomismeret, valamint az osztályfőnöki órák
- biológia órák: az egyes szervek, szervrendszerek egészségtana, szexuális felvilágosítás, testi higiénia, elsősegélynyújtás, szenvedélybetegségek, természetvédelem
- osztályfőnöki órák: szenvedélybetegségek, párkapcsolat, családtervezés, szexuális felvilágosítás, önismeret
- az általános balesetvédelmi előírások megismerése év elején az első osztályfőnöki órán történik
- ember és környezettan órák: a nyelvi előkészítő évfolyamon foglalja magába az egészségnevelés fontosabb témaköreit
- a tanulásmódszertan és önismeret órák: szintén a nyelvi előkészítő évfolyamon segítik a tanulók önismeretét és tanulási technikák elsajátítását
- kémia órák: a vegyületcsoportok biológiai jelentőségét és ezek egészségre való hatását, veszélyeivel ismerteti meg a tanulókat

- fizika órák: az elektromos berendezések helyes használatára, a különböző sugárzások emberi szervezetre gyakorolt hatására hívja fel a tanulók figyelmét
- földrajz órák: helyet adnak az egészséges környezet megismerésére, annak kialakítására, védelmére, szennyező-források megismertetésére
- társadalomismeret órák: az egyén és a társadalom kapcsolatának, az egyéni felelősségvállalásnak a megismerését teszi lehetővé, erősíti az önismeretet
- a szaktantárgyakhoz kapcsolódó balesetvédelmi rendszabályok megismertetése az adott tantárgy első foglalkozásán történik
- testnevelés órák: testedzés, mozgás, helyes testtartás, úszásoktatás, ezek hatása az egészségmegőrzés, az egészséges testi fejlődés folyamatában

11.1.6.2. Tanórán kívüli foglalkozások, iskolai rendezvények

- diákönkormányzat által megszervezett diákigazgató választás és fordított nap
- célirányos iskolai vetélkedők (Madarak és fák napja, egészségdélután)
- ismeretterjesztő előadások (DADA, Drog-prevenció, stb.)
- tanulmányi versenyek
- külső (meghívott) személyek előadásai
- védőnői előadások az osztályfőnöki órák keretében
- sportrendezvények, helyi, megyei és országos versenyek
- rendszeres sportfoglalkozások (pl. edzések)
- kollégiumi programok, rendezvények, kirándulások
- osztálykirándulások és más osztályrendezvények
- védőnői vezetéssel elsősegélynyújtó versenyre való felkészülés és részvétel, valamint csecsemőápolási ismeretek elsajátítása érdeklődés alapján stb.
- fontosabb helyszínek: az iskola valamennyi, diákok által látogatott helyisége, az osztálytermek és az iskolai diákönkormányzat faliújságjai, iskolai menza és büfé, kollégium, iskolai könyvtár, városi sportcsarnok és sportpályák, városi uszoda és fürdő, stb.

11.1.6.3. Egyéb iskolai és iskolán kívüli tájékoztatók, képzések

- tanárok felkészítése, tréningek
- szülők tájékoztatása szülői értekezleteken
- kortárssegítők képzése

11.1.7. Iskolaorvos és védőnő

Az iskola egészségügyi feladatok ellátását a mindenkori kijelölt iskolaorvos, kollégiumi iskolaorvos és a védőnő (iskola-egészségügyi szolgálat) látja el. (26/1997. (IX.3.) NM rendelet 2-5. sz. melléklet)

Feladataik:

- a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, kötelező szűrővizsgálatok lebonyolítása (általános kötelező szűrővizsgálatok 10. és 12. évfolyamon)
- szakképző évfolyamra jelentkezők számára iskola alkalmassági vizsgálat végzése (amennyiben ilyen irányú osztályok indítása történik)
- sportegészségügyi vizsgálat
- az ortopéd szakorvosi javaslatot véleményezi a testnevelés óra alóli felmentés, vagy besorolás tekintetében
- a tanulókat ellátja rosszullét, betegség, baleset és sérülés esetén
- közreműködés közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve

- védőnői feladat még az iskolai egészségnevelésben való részvétel

A sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók hátrányaik leküzdése érdekében a szülőkkel felvesszük a kapcsolatot, tájékoztatjuk a szakvizsgálatok lehetőségéről, a szakvélemények eredményeinek figyelembe vételével egyéni fejlesztést alkalmazunk.

11.1.8. Iskolai egészségfejlesztő testmozgás:

A módosított közoktatási törvény jogszabályai alapján fontos feladatunk a mindennapi egészségfejlesztő testmozgás feltételeinek biztosítása. Ehhez a testnevelés tantárgy órakeretében osztályonként átlagosan 2,5 órát biztosítunk, ezen túl az Iskolai Sportkörrel együttműködve szervezzük meg a délutáni sportfoglalkozásokat, ahol minden tanuló számára biztosított a tömegsport és a versenyszerű sport művelésének lehetősége.

Iskolánk a következő sportolási és versenyzési lehetőségeket biztosítja tanulóinak számára: kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, és atlétika.

Az egészségfejlesztő testmozgás hatékony megvalósulása érdekében a következő egészségügyi és pedagógiai szempontokat kívánjuk érvényesíteni a sportfoglalkozásokon:

- minden testnevelés órán és sportfoglalkozáson megtörténik a keringési- és légzőszervrendszer megfelelő terhelése
- minden testnevelés órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légytorna
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire
- az életkornak és egyéni adottságoknak megfelelő terhelés
- a testnevelési órák és a sportfoglalkozások örömet és sikerélményt nyújtsanak még az eltérő adottságú tanulóknak is
- a testmozgás-program játékokat is tartalmaz
- a testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgásprogramban

11.1.9. Feltételek, rendelkezésre álló eszközök

11.1.9.1. Tárgyi feltételek

Az iskolai egészségneveléshez szükséges tárgyi feltételei műszaki szinten megfelelőek (multimédiás szakterem, projektor, videó lejátszó és TV, diavetítő stb.), a prevenció szakanyagok szintjén (szakkönyvek, szemléltető anyagok, videokazetták és CD-k) fejlesztésre szorulnak. A későbbiekben a szükségessé váló anyagok a taneszköz fejlesztés évi beszerzéseivel tervezhetőek.

11.1.9.2. Órakeret

Minden évfolyamon az egészségnevelés különböző területeit/témáit a biológia, az osztályfőnöki és a testnevelés, illetve egyéb szakórák időkerete fedi le.

11.1.9.3. Személyi (humán) feltételek

Az egészségnevelési program megvalósítása intézményi szinten az alábbi személyek bevonásával történhet

- természettudományi munkaközösség biológia szakos tanárai
- testnevelés szakos kollégák
- az osztályfőnöki munkaközösség vezetői és tagjai
- DÖK vezető tanára
- az iskola minden pedagógusa
- diákok és (szüleik)

Bizonyos esetekben az ismeretátadási és prevenciók tevékenység elvégzéséhez szükséges külső szakemberek bevonása is, úgymint

- iskolaorvos, egyéb szakorvos
- védőnő
- pszichológus
- rendvédelmi szervek munkatársai
- civil szervezetek szakemberei
- ÁNTSZ munkatársak
- városi Családsegítő Szolgálat munkatársai
- Vöröskereszt munkatársai
- egyéb meghívott előadók
- stb...

11.1.10. Az iskolai egészségnevelési program megvalósulásáért, kidolgozásáért felelősek:

- az intézményvezető (vagy megbízottja)
- természettudományi munkaközösség biológia szakos tanárai
- testnevelés szakos kollégák
- az osztályfőnöki munkaközösség vezetői és tagjai

11.1.11. Az iskolai egészségnevelési program megvalósulásához, kidolgozásához javaslatot tehetnek:

- DÖK vezető tanára
- az iskola minden pedagógusa
- diákok
- szülők
- fenntartó (Gyomaendrőd város Önkormányzata),
- iskolaorvos, védőnő

11.1.12. További fontos céljaink

- lehetőség szerint több pedagógus szakirányú továbbképzésének biztosítása
- tanulóinknak biztosítani a kortárssegítő képzéseken való részvételt
- a témában kiírt pályázatokon való részvétel
- szakemberek (pszichológus, védőnő) és egyéb külső előadók rendszeres meghívása iskolánkba
- az egészségneveléssel kapcsolatos témák beépítése az osztályfőnöki órák anyagába, minőségfejlesztés kiterjesztése
- a témához kapcsolódó ismeretterjesztő és szemléltető anyagok választékának bővítése
- minden olyan prevenciók tevékenység támogatása, amely tanulóink egészségét szolgálja
- az intézményvezető lehetőség szerint érje el a fenntartóval az iskola számára legoptimálisabb helyzetet: a fenntartó a kötelező támogatáson felül is vegyen részt az iskola egészségnevelési programjának támogatásában és finanszírozásában, különös tekintettel az orvosi/védőnői szoba kialakításában

11.2. Környezeti nevelési program

A program vonatkozásában a **környezeti nevelés fogalma**: az a pedagógiai folyamat, melynek során a tanulókat felkészíthetjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

11.2.1. A környezeti nevelési program jogszabályi háttere

Az iskolai környezeti nevelési program Pedagógiai Programba való bekerülésének jogszabályi háttere a 2003. évi LXI törvénnyel módosított 1993. évi LXXIX. Köznevelésről szóló törvény 48. § (3) bekezdése.

11.2.2. A környezeti nevelés célja

A program célja, hogy a környezettudományok eredményeit és az ezekből levezethető alapelveket eljuttassuk a diákokhoz, formáljuk a tanulók korszerű „környezeti műveltségét” (pl. szűkös erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodás, helyi, regionális és globális rendszerekben való gondolkodás képessége, környezettudatos fogyasztói magatartás, életcentrikus szemléletmód, stb.) és megértessük velük a legfontosabb elvet a fenntartható fejlődés elvét.

Mindez akkor valósulhat meg leghatékonyabban, ha az iskola diákjai, pedagógusai, munkaközösségei együttműködnek. A program megvalósulásában leginkább a következő tantárgyakat tanító tanárok szerepe körvonalazható: kémia, földrajz, biológia, fizika, ember és környezet. A megfelelő szakos pedagógusokból álló (természet tudományos) munkaközösséggel szoros együttműködést kell folytatnia az osztályfőnököknek.

Környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet szereplői külső intézményekkel, szervezetekkel is jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.

11.2.3. Erőforrásaink

11.2.3.1. Humán erőforrás:

- Pedagógusok: kidolgozzák és beépítik a tantárgyakba az egyes környezeti tartalmakat, példát mutatnak a környezettudatos viselkedésre
- Osztályfőnökök (munkaközösség): a tantermek dekorálását, tisztán tartását irányítják, ellenőrzik, az aktualításokat megbeszélik diákjaikkal
- Diákok: a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteket elsajátítják, felkészülnek a programokra, versenyekre, stb.
- Adminisztratív és technikai dolgozók: támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával (adminisztráció, pénzügyi és pályázati elszámolások), biztosítják a programok tárgyi feltételeit (termek, székek, folyosók, stb.)
- Szülők: az iskola által közvetített környezettudatos magatartás megerősítése a gyermekekben, a különböző programok anyagi fedezetének biztosítása
- Külső intézmények, szervezetek: Körös-Maros NP Igazgatóság, dévaványai Tűzokrezervátum, Szarvasi Arborétum, stb., munkatársai előadások tartásával, programok szervezésével, szükség szerinti együttműködésükkel teszik színesebbé a környezeti nevelés megvalósulását

11.2.3.2. Technikai felszereltség, taneszközök

- biológia, fizika szaktantermek
- könyvtár környezet/természetvédelmi tárgyú könyvekkel
- szakmai folyóiratok
- számítógépterem a tanulók számára is elérhető internet hozzáféréssel
- modern ismerethordozók (videók, multimédiás anyagok)
- audiovizuális eszközök
- szakkönyvek
- mikroszkópok

Mindezek fejlesztése állandó és folyamatos felújítást, bővítést igényel.

11.2.4. Alapelvek és célok

11.2.4.1. Általános célok, értékek

- elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát (NAT)
- kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé
- érzékennyé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt
- bekapcsolni az intézményt a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába
- képessé tenni a tanulókat arra, hogy személyes tapasztalataik alapján együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén

11.2.4.2. Pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalatokon alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakításának segítése
- az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése
- az egészséges életmód igényének kialakítása, az ehhez szükséges technikák és módszerek elsajátítása
- a helyzetfelismerés, az ok – okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése
- a problémamegoldó gondolkodás, döntőképesség fejlesztése
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése
- vitakészség, kritikus véleményalkotás, kommunikációs kultúra fejlesztése

11.2.4.3. Konkrét célok és feladatok

- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre, a hétköznapi környezeti problémák megjelenítésére, (minél több környezetvédelemmel kapcsolatos kérdés, pl. a médiában megjelenő / elhangzó riportok, cikkek, előadások, ismeretterjesztő filmek, stb. és aktuális probléma megbeszélése szaktárgyi és osztályfőnöki órákon
- a tanulók bevonása a környezetvédelemmel kapcsolatos témák önálló feldolgozásába (kiselőadás)
- tanulóink ösztönzése a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységekben való részvételre (rajzok, fotók és cikkek elhelyezése az iskola falújságjain, részvétel kapcsolódó iskolai rendezvényeken, szakirányú versenyeken)
- lehetőség szerint minél több tanuló érdeklődésének felkeltése a szakirányú továbbtanulás iránt
- a kétszintű érettségi vizsga környezetvédelmi vonatkozású témáira, kérdéseire való felkészítés
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában
- multimédiás módszerek alkalmazása a szakórákon
- az intézmény technikai, tárgyi felszereltségének javítása: szakkönyvek, folyóiratok, videoanyag és CD-k beszerzése
- kooperatív módszerek kipróbálása, alkalmazása
- tanórán kívüli előadások, élménybeszámolók szervezése
- a témában jártas szakemberek meghívása iskolánkba
- természeti táji értékek megismerésére és megőrzésére való törekvés
- környezetünk állapotának megőrzésére való törekvés
- az iskola tanulóival elsajátíttatni és betartatni környezetük állapotának és értékeinek megóvását mind gondolkodásukban, mind pedig cselekedeteikben
- az iskolának és környezetének rendbetételében, szépítésében való aktív részvétel megteremtése, az iskola tisztaságának javítása
- tanulók bevonása a dekoráció készítésébe
- a tantermek, folyosók, udvar tisztaságának következetes védelme, kiemelt feladat a vizesblokkok tisztaságának, alapvető higiéniai feltételeinek biztosítása
- a szelektív hulladékgyűjtés szükségességének megismertetése és alkalmazása az iskola területén
- a hulladék mennyiségének csökkentése, a műanyag hulladékok zsugorításának alkalmazása az iskola területén
- a tanulók ismerjék meg a hulladékkezelés különböző lehetőségeit
- a tanulók ismerjék a környezetbarát technológiákat, a környezetbarát anyagokat
- vásárlási szokásaiknál vegyék mindezt figyelembe
- sajátítsák el az anyag- és energiatakarékos gazdálkodási módokat
- pedagógusok és alkalmazottak személyes példamutatása
- pedagógus továbbképzés támogatása a környezeti nevelés ismeretanyagának illetve módszertanának elsajátítására, bemutatására
- az intézményvezető lehetőség szerint érje el a fenntartóval az iskola számára legoptimálisabb helyzetet: a fenntartó (Gyomaendrőd Város Önkormányzata) a kötelező támogatáson felül is vegyen részt az iskola környezeti programjának támogatásában és finanszírozásában

11.2.5. A megvalósítás menetének elemei és szinterei

11.2.5.1. Tanórákhoz kapcsolódó környezetvédelmi tevékenységek

- a tanórákon (humán és reáltárgyak esetében egyaránt) mindenkor hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat, a tanulók e témában kiselőadásokat, posztereket, ppt-eket, stb. készíthetnek
- a nulladik évfolyamon szervezett Ember és környezettan című tantárgy tematikája szorosan követi az egészségnevelési és a környezeti nevelési program legfőbb konkrét területeit
- az osztályfőnöki órák tematikájában a környezetvédelem fogalomkörével kapcsolatos témák is beépítésre kerülnek
- a fentiekben nem említett tantárgyak esetében is lehetőség adódik a környezeti nevelés megvalósítására

Külön kiemelendő, hogy az iskola minden dolgozójának és tanulójának állandó feladata és kötelessége, hogy vigyázzon környezetére és másokat is figyelmeztessen a kulturált viselkedésre.

11.2.5.2. Tanórákon kívüli környezetvédelmi tevékenységek

A program szempontjából legfontosabb rendezvények, események a következők:

- Madarak és fák napja elnevezésű vetélkedő (minden tanév végén megrendezésre kerül)
- osztálykirándulások és egyéb más kirándulások alkalmával szervezett programok (pl. természeti, táji értékek, nevezetességek felkeresése)
- A közoktatásról szóló törvény 114. § (4) bekezdése szerint a „mindenki számára előírt ... foglalkozást, kirándulást, erdei iskolát a nevelési-oktatási intézmény költségvetésének terhére lehet megszervezni.”
- környezet- és természetvédelmi versenyekre való felkészülés (Kitaibel Pál Biológiaiverseny, stb.)
- pályázatokon, különféle akciókon való részvétel
- iskolai vetélkedők szervezése
- a jeles napokról való megemlékezés kiállítások, plakátok, előadásorozatok szervezésével
- az iskola udvarának és közvetlen környezetének tisztán és rendben tartása szünetekben és erre a célra kijelölt osztályfőnöki órákon

11.2.5.2.1. A programhoz kapcsolódó tevékenységek helyszínei a következők:

- az iskola és más intézmények diákok által látogatott helyszínei, valamint az iskola környezete (lásd az egészségnevelési program megfelelő részénél)

MÁSODIK RÉSZ HELYI TANTERV

12. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI, AZ ELŐÍRT TANANYAG ÉS KÖVETELMÉNYEK

12.1. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait a következő oldalakon közölt táblázatok tartalmazzák.

12.1.1. Tantárgyi rendszerünk

A NAT műveltségterületeiben leírt tartalmak megvalósulnak a szakmacsoportos alapozó oktatás tantárgyaiban is.

A NAT műveltségterületeiben leírt tartalmakat a kerettanterv alapján a következő tantárgyakban valósítjuk meg:

Műveltségi terület	Helyi tantervünk tantárgya
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom Nyilvános beszéd Tanulás módszertan és önismeret Tánc és dráma
Élő idegen nyelv	Angol nyelv Német nyelv Francia nyelv
Matematika	Matematika
Ember és társadalom	Történelem Emberismeret és etika Bevezetés a filozófiába Biológia és egészségtan Társadalomismeret Osztályfőnöki Belügyi, rendészeti ismeretek Speciális társadalomismeret Utazás & Turizmus
Ember a természetben	Ember és környezete Fizika Biológia és egészségtan Kémia
Földünk – környezetünk	Ember és környezete Földrajz Utazás & Turizmus Történelem Belügyi rendészeti ismeretek
Művészetek	Magyar nyelv és irodalom Történelem Ének-zene Rajz Mozgóképkultúra és médiaismeret Tánc és dráma Művészetek Utazás & Turizmus
Informatika ¹	Informatika
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Tanulás módszertan és önismeret Osztályfőnöki Biológia és egészségtan
Testnevelés és sport	Testnevelés

¹ Megjegyzés: az informatika műveltségterület tanítási tartalmai alkalmazás jelleggel valamennyi tantárgy tanításában jelen vannak

12.1.2. Gimnáziumi óratervek

12.1.2.1. A 2003/2004. tanévtől a 9. évfolyamon, ezt követően felmenő rendszerben bevezetett (kifutó rendszerű) gimnáziumi óraterv

Tantárgy	Összevont óraterv, heti óraszámok			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem	2	2	2,5	3
Emberismeret és etika	-	-	1	-
I. Idegen nyelv	3	3	3	3
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Informatika	2	-	-	-
Bevezetés a filozófiába	-	-	-	1
Fizika	1,5	2	2	-
Biológia és egészségtan	-	1,5	2	2
Kémia	2	2	-	-
Földünk és környezetünk	2	2	-	-
Ének zene	1	1	-	-
Rajz	1	1	-	-
Testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret	-	-	1	0,5
Tánc és dráma	-	-	-	1
Mozgókép és médiaismeret	-	-	0,5	0,5
Művészetek	-	-	1	1
I. Kötelezően vál. tant.(matematika)	-	-	-	1
II. Köt. vál. tant.(informatika)	-	-	2	1,5
Szabadon tervezhető tantárgy	-	-	1,5	2
Heti összóraszám	28	28	30	30
	(1018)	(1018)	(1110)	(960)
Választható keret	2	2	4	4

A választható órakeret a Belügyi, rendészeti ismeretek tantárgyra, az Utazás & Turizmus választható tantárgyra és az emelt szintű érettségire való felkészítésre használódik.

A nyelvi előkészítő osztályok az első idegen nyelv oktatására a választható keretből heti 2 órát kapnak az óraterv 9. évfolyamától (a 10/A jelzéssel).

12.1.2.2. Gimnáziumi osztályok alap óraterve

	Heti óraszámok évfolyamonként			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem	2	2	2,5	3
Emberismeret és etika			1	
1. Idegen nyelv	3	3	3	3
2. Idegen nyelv	2,5	2	3	3
Matematika	3	3	3	4
Informatika	1,5	-	2	1,5
Bevezetés a filozófiába				1
Fizika	1,5	2	2	
Biológia és egészségtan		1,5	2	2
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Rajz	1	1		
Testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret	0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma				1
Mozgóképkultúra és médiaismeret			0,5	0,5
Művészetek (a konkrét tartalmat az iskola helyi tanterve határozhatja meg)			1	1
Szabadon tervezhető			2	2
Kötelező óraszám a törvény alapján	27,5		30	30
Választható keret	4		4	4
Kötelező és szabadon választott órák együtt	31,5		34	34

**12.1.2.3. Nyelvi előkészítő évfolyamra épülő gimnáziumi osztályok
óraterve (Első idegen nyelv emelt szintű oktatása)**

	Heti óraszámok évfolyamonként				
	9.	10.	11.	12.	13.
Magyar nyelv és irodalom	2	4	4	4	4
Történelem		2	2	2,5	3
Emberismeret és etika				1	
1. Idegen nyelv	12	5²	5	5	5
2. Idegen nyelv		2,5	3	3	3
Matematika	3¹	3	3	3	4
Informatika	5	1,5	-	2	1,5
Bevezetés a filozófiába					1
Fizika		1,5	2	2	
Biológia és egészségtan			1,5	2	2
Kémia		2	2		
Földrajz		2	2		
Ének-zene		1	1		
Rajz		1	1		
Testnevelés és sport	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Társadalomismeret		0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma					1
Mozgóképkultúra és médiaismeret				0,5	0,5
Művészetek (a konkrét tartalmat az iskola helyi tanterve határozhatja meg)³				1	1
Tanulás módszertan és önismeret	2				
Nyilvános beszéd	1				
Ember és környezete	1				
Összes óraszám	30	29,5	30	30	30
Választható keret⁵	1,5	2	4	4⁴	4⁴

¹ A 9. évfolyam matematika órája a választható keret terhére

² A 10. évfolyam+ két nyelvi órája a választható keret terhére

³Művészetek:

– 11. évf. Rajz tantárgy

– 12. évf. Társastánc

⁴ A 12-13. évfolyam választható kerete az emelt (közép) szintű érettségire felkészítő foglalkozások, valamint az Utazás & Turizmus választható tárgyra fordítható

⁵ Kötelezően választandó órák:

– a 9. évfolyam matematika órája

– a 10. évfolyamtól: első idegen nyelv +2 óra

**12.1.2.4. Belügyi, rendészeti pályára előkészítő általános tantervű gimnáziumi képzés
óraterve**

	Heti óraszámok évfolyamonként			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem	2	2	2,5	3
Emberismeret és etika			1	
1. Idegen nyelv	3	3	3	3
2. Idegen nyelv	2,5	2	3	3
Matematika	3	3	3	4
Informatika	1,5	-	2	1,5
Bevezetés a filozófiába				1
Fizika	1,5	2	2	
Biológia és egészségtan		1,5	2	2
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Rajz	1	1		
Testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret	0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma				1
Mozgóképkultúra és médiaismeret			0,5	0,5
Művészetek (a konkrét tartalmat az iskola helyi tanterve határozhatja meg) ¹			1	1
Dzsúdó	2	2	2	2
Belügyi, rendészeti ismeretek			3	3
Speciális társadalomismeret			1	1
Összes óraszám	29,5		34	34

¹Művészetek:

- 11. évf. Rajz tantárgy
- 12. évf. Társastánc

Kötelezően választandó órák:

- 9.-10. évfolyam: dzsúdó
- 11.-12. évfolyam: belügyi, rendészeti ismeretek, speciális társadalomismeret

12.1.2.5. Utazás & Turizmus
általános tantervű gimnáziumi képzés óraterve

	Heti óraszámok évfolyamonként			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem	2	2	2,5	3
Emberismeret és etika			1	
1. Idegen nyelv	3	3	3	3
2. Idegen nyelv	2,5	2 ¹	3	3
Matematika	3	3	3	4
Informatika	1,5	-	2	1,5
Bevezetés a filozófiába				1
Fizika	1,5	2	2	
Biológia és egészségtan		1,5	2	2
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Rajz	1	1		
Testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret	0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma				1
Mozgóképkultúra és médiaismeret			0,5	0,5
Művészetek (a konkrét tartalmat az iskola helyi tanterve határozhatja meg) ²			1	1
Utazás & Turizmus			4 ⁴	4 ⁴
Kötelező óraszám	27,5		32	32
Választható keret	4		2 ³	2 ³
Kötelező és szabadon választott órák együtt	31,5		34	34

¹ A második idegen nyelv tanulására szabadon választva 1 óra fordítható

² Művészetek:

– 11. évf. Rajz tantárgy

– 12. évf. Társastánc

³ A 11-12. évfolyam választható kerete az emelt (közép) szintű érettségire felkészítő foglalkozásokra használandó

⁴ Kötelezően választandó órák:

– 11.-12. évfolyam: Utazás & Turizmus

12.1.2.6. Általános tantervű gimnáziumi képzés óraterve

	Heti óraszámok évfolyamonként			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem	2	2	2,5	3
Emberismeret és etika			1	
1. Idegen nyelv	3	3	3	3
2. Idegen nyelv	2,5	2 ¹	3	3
Matematika	3	3	3	4
Informatika	1,5	-	2	1,5
Bevezetés a filozófiába				1
Fizika	1,5	2	2	
Biológia és egészségtan		1,5	2	2
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Rajz	1	1		
Testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Társadalomismeret	0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma				1
Mozgóképkultúra és médiaismeret			0,5	0,5
Művészetek (a konkrét tartalmat az iskola helyi tanterve határozhatja meg) ²			1	1
Szabadon tervezhető			2	2
Kötelező óraszám a törvény alapján	27,5		30	30
Választható keret	4		4 ³	4 ³
Kötelező és szabadon választott órák együtt	31,5		34	34

¹A második idegen nyelv tanulására szabadon választva 1 óra fordítható

²Művészetek:

- 11. évf. Rajz tantárgy
- 12. évf. Társastánc

³ A 11-12. évfolyam választható kerete az emelt (közép) szintű érettségire felkészítő foglalkozásokra, valamint az Utazás & Turizmus választható tárgyra fordítható használandó

12.1.3. A szakmai program óratervei

12.1.3.1. Szakközépiskolai osztályok 12.1.3.1.1. Gazdasági szolgáltatási szakterület

A 2003/2004. tanévtől a 9. évfolyamtól felmenő rendszerben összevont óraterv

Tantárgy	heti óraszámok			
	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Történelem és társadalomismeret	2	2	2	3
Társadalomismeret és etika	-	-	1	-
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3,5	3,5	3	4
Informatika	1	1	2	2
Fizika	1	1	-	-
Biológia és egészségtan	1	1	1	1
Kémia	1	1	-	-
Földünk és környezetünk	2	2	-	-
Ének zene	1	1	-	-
Rajz	-	-	1	1
Testnevelés és sport	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szakmacsoportos alapozó oktatás	5	5	8	8
Szabadon tervezhető	-	-	1,5	0,5
Összóraszám	28	28	30	30

12.1.3.2. Szakmacsoportos alapozó oktatás
12.1.3.2.1. A közgazdaság szakmacsoportra

9. évfolyam		évi óraszám
Közgazdasági szakmacsoportos alapozó ismeretek:	Gazdasági környezetünk	74 óra
Közgazdasági szakmacsoportos alapozó gyakorlatok:	Információ kezelése	74 óra
	Viselkedés kultúra	<u>37 óra</u>
		185 óra

10. évfolyam		évi óraszám
Közgazdasági szakmacsoportos alapozó ismeretek:	Gazdasági környezetünk	74 óra
Közgazdasági szakmacsoportos alapozó gyakorlatok:	Információ kezelése	74 óra
	Kommunikáció	<u>37 óra</u>
		185 óra

11. évfolyam		évi óraszám
Közgazdasági szakmacsoportos alapozó ismeretek:	Elméleti gazdaságtan	148 óra
Közgazdasági szakmacsoportos alapozó gyakorlatok:	Üzleti gazdaságtan	74 óra
	Üzleti gazdaságtan gyakorlatok	<u>74 óra</u>
		296 óra

12. évfolyam		évi óraszám
Közgazdasági szakmacsoportos alapozó ismeretek:	Elméleti gazdaságtan	128 óra
Közgazdasági szakmacsoportos alapozó gyakorlatok:	Üzleti gazdaságtan	64 óra
	Üzleti gazdaságtan gyakorlatok	<u>64 óra</u>
		256 óra

**12.1.3.2.2. A kereskedelem-marketing
Üzleti adminisztráció szakma csoportra**

9. évfolyam		évi óraszám
Szakmacsoportos alapozó ismeretek:	Gazdasági környezetünk	74 óra
Szakmacsoportos alapozó gyakorlatok:	Információ kezelése	74 óra
	Viselkedéskultúra	<u>37 óra</u>
		185 óra

10. évfolyam		évi óraszám
Szakmacsoportos alapozó ismeretek:	Gazdasági környezetünk	74 óra
Szakmacsoportos alapozó gyakorlatok:	Információ kezelése	74 óra
	Kommunikáció	<u>37 óra</u>
		185 óra

11. évfolyam		évi óraszám
Szakmacsoportos alapozó ismeretek:	Közgazdaságtan	111 óra
	Marketing	74 óra
	Üzleti idegen nyelv	37 óra
Szakmacsoportos alapozó gyakorlatok:	Tanirodai gyakorlatok	<u>74 óra</u>
		296 óra

12. évfolyam		évi óraszám
Szakmacsoportos alapozó ismeretek:	Közgazdaságtan	96 óra
	Marketing	64 óra
	Üzleti idegen nyelv	32 óra
Szakmacsoportos alapozó gyakorlatok:	Tanirodai gyakorlatok	<u>64 óra</u>
		256 óra

12.2. Az emelt szintű érettségire való felkészítő foglalkozások tantárgyai

Az emelt szintű érettségire való felkészítés legalább 276 óraszámában történik.

A 11.-12.(13.) évfolyamon heti + 2 órában választható tantárgy:

Magyar nyelv és irodalom
Történelem
Matematika
Angol nyelv
Német nyelv
Francia nyelv
Biológia
Fizika
Kémia
Földrajz
Informatika
Testnevelés

A középszintű érettségire való felkészítés legalább 138 óraszámában történik.

Iskolánkban a középszintű érettségire a következő tantárgyakból készítjük fel a diákokat:

Angol nyelv
Belügyi, rendészeti ismeretek
Biológia
Fizika
Földrajz
Francia nyelv
Informatika
Kémia
Közgazdasági marketing alapismeretek (anyagát a Közgazdaságtan, Marketing tantárgyak tartalmazzák)
Magyar nyelv és irodalom
Matematika
Mozgóképkultúra és médiaismeret (A közép szintű érettségire való felkészítés a 11.-12.(13.) évfolyamon választható tantárgyként lehetséges)
Német nyelv
Testnevelés
Történelem
Utazás & Turizmus

„A testnevelés tantárgy tantervi követelményeinek megfelelően az érettségire való felkészítés részeként az úszás a Városi Uszodában zajlik, amely fontos szerepet játszik az egészség megőrzésében, a rendszeres testmozgás kialakításában és mintául szolgál a szabadidős tevékenységhez.”

12.3. Kompetencia alapú oktatás bevezetése

„A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik”(NAT)

Kompetencia alapú oktatás bevezetése felmenő rendszerben a gyomaendrődi oktatási intézményekben (azonosító szám: TÁMOP-3.1.4-08/2-2008-0129) című projekt keretében iskolánk az alábbi kompetencia területek kiemelt fejlesztését végzi a 2009/10 tanévben a gimnáziumi osztályokban.

Programcsomag	Tantárgy	Évfolyam
Szövegértés-szövegalkotás kulcskompetencia „A”	Magyar nyelv és irodalom (a tantárgy teljes óraszámába beépítve)	9. (választott osztályában)
Szövegértés-szövegalkotás kulcskompetencia „B”	Történelem (a tantárgy egyes óráiba fejlesztő feladatokat, modulokat beépítve)	10. (nyelvi)
Matematika kulcskompetencia „A”	Matematika (a tantárgy teljes óraszámába beépítve)	9. (választott osztályában)
Matematika kulcskompetencia „B”	Magyar nyelv (a tantárgy egyes óráiba fejlesztő feladatokat, modulokat beépítve)	9. (választott osztályában)
Életpálya –építés kulcskompetencia „A”	Osztályfőnöki Földrajz (a tantárgy teljes óraszámába beépítve)	9. (választott osztályában)
Életpálya –építés kulcskompetencia „C”	Tanórán kívüli foglalkozások	9. (választott osztályában)

„Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.” (NAT) Ehhez elengedhetetlen a szövegértés-szövegalkotás kulcskompetencia fejlesztése.

„A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.” (NAT)

„A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosítás.” (NAT)

12.3.1. A 2009/2010 tanévben új tanulásszervezési eljárások

12.3.1.1. Tantárgytömbösített oktatás

A tantárgytömbösítésbe bevont tantárgyak, műveltségterületek, tanítási óráinak legalább két egymást követő tanítási napra kell esniük, a tanítási napok közül az egyik legalább három, a másikon legalább kettő a tantárgytömbösítésbe bevont tanítási órának kell lennie. Az egy tanítási napon szervezett órákat egymást követően, egymáshoz kapcsolódóan kell megtartani.

Ez a szervezeti megoldás lehetővé teszi, hogy a tanuló figyelme, érdeklődése tartósan egy-egy tantárgyra, adott műveltségi területre koncentrálódjon, változatos eszközökkel, projektmódszer támogatásával sajátítsanak el egy-egy anyagot.

Tömbösített órák:

Nyelvi előkészítő évfolyamra épülő gimnáziumi osztály

9. évfolyam

Informatika 185 évi óraszám

Magyar nyelv és irodalom 111 évi óraszám

(magában foglalja a *Magyar nyelv és irodalom*, valamint a *Nyilvános beszéd* tantárgy helyi tantervi anyagát)

11. évfolyam

Ember és társadalom 111 évi óraszám

(magában foglalja a *Történelem*, valamint a *Társadalomismeret* tantárgy kerettantervre épülő helyi tantervi anyagát)

Belügyi, rendészeti pályára előkészítő általános tantervű gimnáziumi osztály

9. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom 148 évi óraszám

(magában foglalja a *Magyar nyelv*, valamint az *Irodalom* tantárgy kerettantervre épülő helyi tantervi anyagát)

12.3.1.2. Műveltségterület bontás nélküli oktatása

A NAT műveltségterülete: Ember és társadalom

Nyelvi előkészítő évfolyamra épülő gimnáziumi osztály: 11. évfolyam 111 évi óraszám

Magában foglalja a Történelem, valamint a Társadalomismeret tantárgy kerettantervre épülő helyi tantervi anyagát.

Felkészít történelem tantárgyból a középszintű érettségi vizsgára, követelményeit tartalmazza.

Osztályzata a történelem tantárgy érdemjegyét adja az érettségi és a felsőoktatási felvételi szempontjából.

A NAT műveltségterülete: Magyar nyelv és irodalom

Belügyi, rendészeti pályára előkészítő általános tantervű gimnáziumi osztály:

9. évfolyam 148 évi óraszám

Magában foglalja a *Magyar nyelv*, valamint az *Irodalom* tantárgy kerettantervre épülő helyi tantervi anyagát.

Felkészít Magyar nyelv és irodalom tantárgyból a középszintű érettségi vizsgára, a középszintű érettségi vizsga követelményeit tartalmazza.

Osztályzata a Magyar nyelv és irodalom tantárgy érdemjegyét adja.

12.3.1.3. Moduláris oktatás

Tanórán kívüli tevékenységként :

- a Környezeti nevelést megvalósító önálló intézményi innovációban fejlesztett moduláris program a 9-12. évfolyam számára
- az Életpálya-építés kompetenciaterület „C” moduláris program a 9. évfolyam számára (az EDUCATIO fejlesztésében)

12.3.1.4. Projekt szervezése

- Három hetet meghaladó projekt – tanévenként egy
 - Az *antik világ* címmel önálló intézményi innovációként három hetet meghaladó projekt fejlesztése történt
- Témahét
 - tanévenként egy
 - a Kner - család címmel önálló intézményi innováció valósult meg

12.3.1.5. Digitális tartalmak, taneszközök használata (IKT alapú pedagógia)

Az iskola legfontosabb tevékenységi területe a tanórai munka és az ehhez kapcsolódó otthoni feladatok. A kommunikáció korának iskolája szükségszerűen alkalmazza e kor eszközeit, él annak lehetőségeivel. Az információk korlátlan elérhetősége új feladatot ró az iskolára: segíteni a tanulókat az információ végeláthatatlan áradatában való eligazodásban, tájékozódási pontokat adni, megfelelő értékszempléket kialakítani, fejleszteni műveletvégző képességeiket, hogy választhassanak, szelektálhassanak, képesek legyenek strukturálni, rendszerezni és célirányosan felhasználni ismereteiket. Mindez csak ezen új módszerek napi alkalmazása útján valósulhat meg.

Az IKT-val támogatott tanóra olyan tanítási óra, amelyen a pedagógiai módszerek, tanítási-tanulási módok és taneszközök, az IKT-alapúak, min. 30%-ban alkalmazottak.

12.4. A kompetencia alapú oktatás fenntarthatósága intézményünkben az alábbi módon valósul meg

- Új oktatásszervezési eljárások alkalmazása
moduláris oktatás, projekt, témahét, integrált tantárgy
- Új tanulásszervezési formák alkalmazása
differentiált rétegmunka, kooperatív tanulásszervezés, kooperatív módszerek
- Az adott programcsomag, illetve a kompetencia alapú oktatáshoz választható tankönyvek egyes moduljainak, feladattípusainak adaptálása

12.5. A kompetencia alapú oktatás implementációjának ütemezése a gimnáziumi osztályokban

Célok, indikátormutatók	Imple mentá ció éve	Fenntarthatóság				
	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
szövegértés- szövegalkotás, matematika teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag	+	+	+	+	+	+
életpálya-építés programcsomag	+	+	+	+	+	+
tantárgytömbösített oktatás	5	0	0	0	0	0
műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása	+	+	+	+	+	+
digitális tartalmak, taneszközök használata (25 % a bevon tanulócsoportokban)	25	25	25	25	25	25

12.6. Előírt tananyag és követelmények

Az órateremben szereplő tantárgyak tananyagát és követelményeit a gimnáziumi és szakközépiskolai oktatás kerettantervei tartalmazzák, amelyek a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló, többször módosított 28/2000. (IX.21.) OM rendelet 1. sz. mellékletében található, (a PP mellékletben szereplő *tantárgyi tantervcsomagok* tartalmazzák, tantárgyanként és évfolyamonként).

Az érettségi vizsgatárgyak általános követelményeit (közép- és emelt szint) a 100/1997.(VI. 13.) Kormányrendelet 2. sz. melléklete tartalmazza.

Az érettségi vizsga részletes követelményei, az érettségi vizsga témakörei, az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V.24.) OM r. melléklete alapján.

A kompetencia-alapú programok esetében a részletes *tananyagot és követelményeit* a mellékletben szereplő *tantárgyi tantervcsomagok* tartalmazzák, tantárgyanként és évfolyamonként.

12.7. A tanmenetek

Az óratervekben szereplő minden tantárgy oktatása az egyes osztályok, csoportok számára készített tanmenetek alapján folyik. A tanmeneteket pedagógusaink a helyi tanterv alapján, egy tanévre készítik.

A tanmenet elkészítésénél figyelembe veszik a következőket:

- az osztály, csoport tanulójának képességeit, felkészültségét, előzetes ismereteit, a tanév elején elvégzett tudásszint-mérés eredményét,
- az osztályban, csoportban alkalmazott tankönyvet, tanulmányi segédletet az adott tanévre szóló tankönyvrendelés alapján,
- a középszintű érettségi vizsga részletes követelményeit az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V.24.) OM r. melléklete alapján,
- a középszintű érettségi vizsga témaköreit,
- emelt szintű felkészítő foglalkozások esetén az emelt szintű érettségi vizsga részletes követelményeit az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V.24.) OM. R. melléklete alapján,
- az oktatás és nevelés tartalmára vonatkozó egyéb előírásokat a pedagógiai program alapján.

Pedagógusaink tanév közben, a tanmenet elkészítésénél részletezett szempontok alapján módosítják a tanmenetüket, ha a tervezett és a tényleges tanórai előrehaladás közötti eltérés meghaladja a tantárgy kétheti óraszámát.

13. AZ ALKALMAZOTT TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- pedagógusaink a tankönyvválasztásnál előnyben részesítik az OM által kiadott tankönyvjegyzékben szereplő tankönyveket,
- azokat a könyveket, segédkönyveket, amelyek nem szerepelnek a tankönyvjegyzékben az iskolai szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat egyetértésével lehet a tankönyvrendelésbe felvenni,
- a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak,
- a pedagógiai munka egysége és az iskolán belüli átjárhatóság érdekében azon tanulók számára, akik az adott tantárgyat az adott évfolyamon azonos tanterv szerint tanulják, egységesen ugyanazt a tankönyvet kell megrendelni.

A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény szerinti ingyenes tankönyvhöz jutást az arra jogosult tanulónak az iskolától történő tankönyvkölcsönzés útján biztosítjuk.

A kompetencia-alapú tankönyvek és programcsomagok esetében azok rendelhetők a tankönyvjegyzékből, amelyek a 2/2008 (II.08.) OKM rendelettel kihirdetett, vagy azt követően miniszteri rendeletben kihirdetett vagy jóváhagyott kerettanterv alapján kerültek kifejlesztésre és akkreditálásra, és legkorábban 2008. május 16-át követően kapott tankönyvvé nyilvánítási határozatot, és a kompetencia alapú oktatás helyi tantervi céljainak megfelelőek.

14. AZ ISKOLÁBA LÉPÉS ÉS A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI

14.1. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

14.1.1. Magasabb évfolyamba lépés

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

14.1.2.. A tanulmányi követelmények nem teljesítését jelenti:

- ha a tanuló azért kénytelen évfolyamot ismételni, mert év végén elégtelen (1) osztályzatot vagy annak megfelelő minősítést kapott,
- jogerős fegyelmi büntetéssel a tanév folytatásától eltiltották, illetőleg kizárták az iskolából,
- a megengedettnél igazolatlanul többet mulasztott, és ezért tanulói jogviszonya megszűnt,
- ha az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztása miatt a tanítási év végén nem volt osztályozható, és a nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét, illetőleg az előírt gyakorlati követelmények teljesítését az igazolatlan mulasztások száma miatt nem engedélyezte,
- a vizsga folytatásától eltiltották, illetve a vizsgán igazolatlanul nem jelent meg, vagy engedély nélkül távozott;

14.1.3. A továbbhaladás feltételei

A továbbhaladás feltételeit – az emelt szintű felkészítő tantárgyak kivételével – a helyi tanterv és a gimnáziumok és szakközépiskolák számára kiadott 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet 1. sz. mellékletében található kerettanterv tartalmazza. Az emelt szintű felkészítő tantárgyak esetén a továbbhaladás feltétele a 40/2002. (V. 24.) OM rendelettel kiadott részletes érettségi vizsgakövetelményekben emelt szintre előírt követelmények teljesítése.

Ha az igazgató a tanulót kérelmére felmentette az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, vagy engedélyezte, hogy két vagy több évfolyamra megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesíthesse, osztályozó vizsgát kell tennie.

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének megállapítása a nevelőtestület jogkörébe tartozik, ezt a jogkört osztályozó értekezleten átruházott hatáskörként az osztályban tanító tanárok értekezlete gyakorolja.

Ha a tanuló a tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül – elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le.

Az idegen nyelv tanulásának első évében² a tanuló csak akkor utasítható évfolyamismétlésre a nyelvből elért osztályzata alapján, ha a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.(VI. 8. MKM rendelet) 20. § (6) pontja szerint tanulmányi követelményeit mulasztás miatt nem tudta teljesíteni. Az elégtelen osztályzat helyett a nevelőtestületi határozat: „felzárkóztatásra szorul”. A következő évfolyam végéig a felzárkóztatás differenciált foglalkozással történik.

² A teljes tankötelezettségi időszakra értendő, évfolyamtól függetlenül

A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt.

Ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgát tett valamely vizsgatantárgyból, ezáltal e tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén ezt a tantárgyat nem köteles tanulni.

Az iskola a közoktatási törvény 73. § (5) bekezdése alapján a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal megszünteti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette.

14.2. Vizsgák

14.2.1. Osztályozó vizsga

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

14.2.2. Javítóvizsga

Ha a tanuló a tanév szorgalmi időszakának végén – a tantárgyak számától függetlenül - elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le.

14.2.3. Különbözeti vizsga

Iskolaváltás (osztályváltás) esetén, (amennyiben az előző iskolában [osztályban] más óraterv, óraszám szerint történt az oktatás) az átvételhez különbözeti vizsga írható elő.

Az iskolán belüli vizsgaidőszakokat a tanév helyi éves munkarendje tartalmazza.

14.3. Iskolaváltás

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van, ha az osztály férőhelye megengedi.

Azonos típusú, tanrendű osztályból az átvételhez különbözeti vizsga nem szükséges.

A nyelvi előkészítő évfolyam osztályába való csatlakozás csak szintfelmérés után, illetőleg különbözeti vizsga letételével történhet.

15. ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, ÉRTÉKELÉS, MINŐSÍTÉS

15.1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérése és a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei és formái

15.1.1. A tanulók teljesítményének értékelése

A tanulásszervezési eljárások és az írásbeli és szóbeli beszámoltatások formáinak sokszínűsége indokolja az értékelési rendszer összetettségét.

15.1.1.1. Az értékelés alapelvei

- sokoldalú, tervezett és megbízható legyen
- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű
- folyamatosságot biztosítson
- az iskolai (munkaközösségi) követelményrendszerre épüljön
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát
- legyen tárgyyszerű (mik az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás)
- félelemmentes légkörben történjen
- ismert legyen a követelményrendszer tanár, diák és szülő előtt.
- az SNI tanulók integrált nevelése és oktatása egyéni fejlesztési terv alapján történik, esetükben a beszámoltatás és értékelés speciális szabályok szerint történik

Ahhoz hogy alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején, illetve minden téma elején az egyes tantárgyak követelményeit és a számonkérés, osztályzás rendszerét világosan meg kell fogalmazni és a tanulók tudomására kell hozni. Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

15.1.1.2. Az értékelés formái

15.1.1.2.1. Szóbeli értékelés történik

- a tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és az osztályzatok megállapításakor
- a fogadó órákon
- a szülői értekezleten az osztályfőnökök által
- az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményét is közvetíti a magatartás- és szorgalom jegyek kapcsán
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, iskolai műsorok, vetélkedők stb. kapcsán)
- a tantestület előtt
- az igazgató vagy az igazgatóhelyettesek által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán)

15.1.1.2.2. Szöveges értékelés írásban

- a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények illetve problémás tanulók)
- dicséretetek illetve elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe
- a szaktanárok dolgozatokra írott véleményei
- külső felkérésre – a jogszabály által meghatározott esetekben – készített minősítések, vélemények (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok stb.)

15.1.1.2.3. Értékelés és minősítés

- a szaktanárok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket
- a szaktanárok a tanulók teljesítményeit tanév közben érdemjegyekkel értékelik (1-től 5-ig), félévkor és a tanév végén a 9. – 13. évfolyamon osztályzatokkal minősítik (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen).
- a tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük
- a tanév végi osztályzatok megállapításánál a tanév összes érdemjegyének átlagából kerekítéssel kapott jegyet vesszük alapul. Ha a tanév végi osztályzat ettől a jegytől a tanuló hátrányára eltér, a szaktanár az osztályozó értekezleten tájékoztatja az osztályban tanító tanárokat az eltérésről és annak indokairól. Ha az osztályban tanító tanárok az indoklással nem értenek egyet, az osztályzatot a tanuló javára módosítják. Az ebben a bekezdésben meghatározott eljárást alkalmazzuk a félévi osztályzatok megállapításánál is
- a félévi osztályzat az ellenőrző könyvbe, az év végi a bizonyítványba kerül
- a szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőképesség is szempont
- a tanórai aktivitást és a plusz munkákat is értékeljük
- A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét
 - heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel
 - heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel
 - heti három óránál magasabb és/vagy csoportbontásban tanított tantárgynál a félév folyamán havi átlagban legalább kettő érdemjeggyel értékeli.
- az a tanuló, aki hiányzásai miatt nem osztályozható, a törvényben előírt módon osztályozó vizsgát tehet

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.(VI. 8.) MKM rendelet 20. § (6) pontja szerint:

„(6) Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen

a) a közoktatási törvény 8. §-a (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott iskolai nevelés-oktatás általános műveltséget megalapozó szakaszában a kettőszázötven tanítási órát,

(...)

d) egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett a (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamisméltéssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.”

- a diák vagy szülő kérheti a tanuló osztályzatának felülbírálását a törvényben meghatározott módon.

15.1.1.3 Az értékelés nyilvános fórumai

- házi versenyek és vetélkedők
- bemutatóórák
- speciális tantárgyi felmérések lehetősége külső, illetve belső szervezésben
- értékelés az egész diákközösség előtt (tanévzáró, tanévnyitó ünnepélyek, iskolai rendezvények)
- értékelés a nevelőtestület előtt (tantestületi értekezletek, iskolai események)

15.2. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

15.2.1. Az otthoni írásbeli és szóbeli felkészülés alapelvei

- az órai munkára épüljön a feladat
- lehetőleg legyen differenciált, a gyengébb tanulóknak az órán adjunk segítséget a feladat értelmezéséhez, a fogalmak megértéséhez
- legyen világos a feladat meghatározása
- azzal a céllal adjunk otthoni munkát, hogy a tanuló a különböző eszközök (pl. könyvtár, Internet, multimédiás ismerethordozók) alkalmazásával tapasztalatokat szerezzen
- kapjon a tanuló segítséget a szükséges ismerethordozók kiválasztásához (könyvtár, Internet)

15.3. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

15.3.1. A tanulói írásbeli beszámoltatásának formái a következők:

- témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, melyben a szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak
- írásbeli felelet: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető
- egyéb írásbeli dolgozat (értekező fogalmazás, esszé): több tantervi témára épülő, esetleg több tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma

15.3.2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai a következők:

- a *témazáró dolgozat* íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja. Egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk
- Az *írásbeli feleletet* íratását a szaktanár nem köteles bejelenteni, ezt is két héten belül kijavítja
- az *egyéb dolgozat* íratását legkésőbb egy héttel a dolgozat íratása előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül a szaktanár kijavítja
- A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak

A szaktanár év elején – legkésőbb az első témazáró dolgozat megírása előtt – köteles tájékoztatni a tanulókat arról, hogy a témazáró dolgozatok érdemjegye a félévi és az év végi osztályzatok kialakításánál hangsúlyozottan szerepel.

Amennyiben a diák a témazáró dolgozat megírásakor akadályoztatva volt (pl.: hiányzás), a témazárót a tanárral egyeztetett időpontban pótlólag meg kell írnia.

Ha a dolgozat és az írásbeli felelet kizárólag a tanult ismeretek azonosítását, kiválasztását, illesztését, közlését, felidézését tartalmazza, akkor a dolgozat értékelésénél a következő – a dolgozatra adható összes pontszám százalékában megadott – ponthatárokat alkalmazzuk:

- jeles: kilencven százaléktól
- jó: nyolcvan százaléktól
- közepes: hatvanöt százaléktól
- elégséges: ötven százaléktól

Ha a dolgozat a fenti tevékenységeken kívül tartalmaz még információ átalakítást, jelentés és összefüggés kifejtést, következtetést, bizonyítást, tudásfelhasználást a gyakorlati feladatok megoldására, akkor a dolgozatra adható összes pontszám százalékában megadott ponthatárok a következők:

- jeles: nyolcvanöt százaléktól
- jó: hetven százaléktól
- közepes: ötven százaléktól
- elégséges: harminc százaléktól

Ha a szaktanár az e fejezetben meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Az intézmény munkaterve értelmében a 2005/2006-os tanévtől felmenő rendszerben a 10. évfolyam végén szakaszmérés van a középszintű érettségi tantárgyakból. Ezen írásbeli dolgozatok értékelése megegyezik a középszintű érettségi vizsga százalékban megadott ponthatáiraival. A szakaszmérés eredményét az év végi értékeléskor a félévi, szummatív jeggyel egyenértékű jegyként számítjuk be.

15.4. A szóbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

- felelet – A tanár szaktárgyi órán feleltetheti a tanulót szóban az adott téma anyagrészeiből, azonban ugyanabból az anyagból ugyanazon az órán nem feleltethet többször. A feleltetés nem használható fegyelmezési eszközként.
- írásbeli munkát kiváltó felelet – Ha a tanuló akadályozott az írásban, írásbeli feleletét szóbeli felelettel kiválthatja. A kapott jegy egyenértékű az írásbeli dolgozat érdemjegyével.
- beszámoló, kiselőadás – A beszámoló és a kiselőadás a tanár és a diák előzetes megegyezésével jön létre: a tanár megbízza a diákot – legalább két héttel a beszámoló előtt – egy adott téma önálló feldolgozásával és előadásával. A diák a tanár instrukciói alapján önállóan oldja meg és adja elő a feladatot.

Mindhárom szóbeli beszámoltatási formát a tanár érdemjeggyel minősíti.

Törekedni kell a kifejezőképesség fejlesztése érdekében a szóbeli feleletek arányának növelésére.

15.5. A kompetencia alapú oktatáshoz kapcsolódó sokszínű tevékenység formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A tanórához kapcsolódó tevékenységi formák vagy produktumok (pl.: kooperatív technikák, csoportmunka) meghatározása és értékelése az előzetesen megállapított szempontok szerint és formában történik, mivel az órán feldolgozott tananyag a kerettantervi követelményekhez igazodik. Az esetlegesen így szerzett érdemjegyek az egyéb osztályzatokkal azonos súlyúak.

A tanórán kívüli tevékenységi formák vagy produktumok (ppt-bemutató, tabló, poszter stb.), melyek a témahét és a három hetet meghaladó projekt részét képezik – mivel ezekben az esetekben a tananyagon túlmutató tartalmat is feldolgoznak a diákok – a tanár által ösztönzően értékelendők: szóbeli értékelést végez, és a kiemelkedően jól sikerült munkákat osztályzattal jutalmazhatja.

Tantárgytömbösítés esetén a tantárgyi tömb végén a tanultakból a diákok számonkérhetőek.

15.6. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

15.6.1. A tanórához kapcsolódó írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A szóbeli és írásbeli házi feladatoknak lényeges szerepük van a tanítási órákon feldolgozott tananyag rögzítésében, az ott elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazásában, az írásbeli és szóbeli beszámoltatások előkészítését szolgálják, házi dolgozat esetén az írásbeli beszámoltatást helyettesítik. A következő tanórán/tanórákon történő számonkérések sikerességét, eredményességét is az otthoni munkával tudják a tanulók biztosítani.

A házi feladat állhat kötelező és szorgalmi feladatokból, illetve egyes tantárgyak esetében a tantárgyi sajátosságokból adódó házi dolgozat és kiselőadás készítéséből.

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy csak olyan házi feladatot kapjon a tanuló, melyet a tanítási órán előkészítettünk. A feladatot pontosan kijelöljük és figyelünk arra, hogy a tanulók feljegyezzék a tudnivalókat.

A házi feladat ellenőrzését (formai és tartalmi szempontból is) a következő tanítási órán/órákon vagy személyes konzultáció során végezzük el. A megoldást értékeljük, a szorgalmi házi feladatot jó, jeles osztályzattal jutalmazhatjuk.

A házi feladatként adott tananyagból a szaktanár feleltethet jegyre is.

Hétvégére, tanítási szünetre külön megterhelést jelentő, plusz feladatokat nem jelölünk ki. Ez alól a rendes érettségi vizsga előtt álló osztályok kivételt képezhetnek.

A házi dolgozatokat vagy otthon elkészítendő produktumok (lehet fogalmazás, gyűjtőmunka, esszé stb.) a szaktanár érdemjeggyel értékeli. Elégtelen érdemjegyet kap az a tanuló, aki a házi dolgozatát határidőre nem adja le a szaktanárnak, ha a késedelmét a házirendben meghatározott módon nem igazolja. Igazolt hiányzásaira hivatkozva a tanuló a szaktanártól kérheti a beadási határidő módosítását.

A házi dolgozatok íratásának vagy otthon elkészítendő produktumok elkészítésének rendje és korlátai a következők.

- a házi dolgozat vagy otthon elkészítendő produktumok témáját a szaktanár tanórán, legalább egyhetes beadási határidővel adja ki
- a házi dolgozat vagy otthon elkészítendő produktumok beadási határidejét a szaktanár úgy határozza meg, hogy a beadási határidőt megelőző egy hétre másik, már kiadott házi dolgozat határideje ne essék
- a beadási határidő lejártát követő két héten belül a szaktanár a munkákat kijavítja és kiadja a tanulóknak

Az otthoni felkészüléshez kötelezően előírt szóbeli feladatok elvégzése kötelező, kivéve, ha a szaktanár a feladatot kifejezetten szorgalmi házi feladatként adja ki. A kötelező szóbeli feladattól a szaktanár a tanulót a következő tanórán beszámoltathatja, teljesítményét érdemjeggyel értékelheti.

Az otthoni felkészüléshez kötelezően előírt szóbeli feladatok kiadásának rendje és korlátai a következők:

- a kötelező szóbeli házi feladatot a szaktanár a tanórán adja ki
- a kiadott feladatot a szaktanár a kiadását követő tanórán kéri számon

Ha a kötelező szóbeli házi feladat számonkérésekor az előzőekben felsorolt feltételek valamelyike nem teljesül vagy a tanuló az előző tanóráról igazoltan hiányzott, akkor a tanuló kérésére a kapott érdemjegyet az értékelésnél, minősítésnél nem vesszük figyelembe.

15.6.2. A projekttel, témahéttel kapcsolatos írásbeli és szóbeli feladatok kiadásának rendje és korlátai

A projekthét, témahét tervezésekor a tanár a diákok önkéntes vállalása és ötletei alapján feladatokat határoz meg. A feladatok elvégzésére, megvalósítására a diákok egyénileg vagy csoportosan önállóan szerveződnek, a rendelkezésükre álló időkeretet szabadon oszthatják be. Szükség esetén az iskola helyet és IKT eszközöket biztosít a diákoknak a feladat elvégzéséhez.

15.7. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének, minősítésének követelményei és formái

15.7.1. Magatartás

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök végzi az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével, és a nevelőtestület hagyja jóvá az osztályozó értekezleteken.

A tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2), a szorgalom értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyet és osztályzatot alkalmazunk.

Példás a magatartása annak a tanulónak, akinek a magatartására a következők teljesülnek:

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében, öregbíti az iskola hírnevét
- betartja az illemszabályokat és az iskola házirendjét
- legjobb tudása szerint eleget tesz tanulmányi feladatának
- kerüli a durvaságot, nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket

Jó a magatartása annak a tanulónak, akire

- jellemzőek a példás magatartásnál felsoroltak,
- a fentiek mellett eseti fegyelmezetlenség, kisebb magatartási problémák jellemzőek (igazolatlan óra, osztályfőnöki megrovás, passzivitás).

Változó a magatartása annak a tanulónak, akinek

- a magatartására a példás magatartásnál felsoroltak nem mindig jellemzőek,
- többször előforduló magaviseleti problémák miatt, a házirend súlyosabb megsértése miatt az osztályfőnöki megrovásnál súlyosabb büntetése van (igazgatói megrovás),
- több igazolatlan órája van.

Rossz a magatartása annak a tanulónak, akinek

- a magatartására a példás magatartásnál felsoroltak nem jellemzőek,
- akinek rendszeres magaviseleti problémái vannak (nagyon sok igazolatlan óra, súlyos fegyelmi vétség).

15.7.2. Szorgalom

Példás a szorgalma annak a tanulónak, akinek a tanulmányi munkájára a következők teljesülnek:

- törekszik arra, hogy iskolai feladatait a legjobb tudása szerint teljesítse
- tanulmányi eredményei megfelelnek a képességeinek
- a tanítási órákra rendszeresen felkészül, s azokon aktívan közreműködik
- a tanórákon kívül is aktívan részt vesz a tanulmányaihoz kapcsolódó programokban
- önműveléssel is fejleszti tudását, adottságait

Jó a szorgalma annak a tanulónak,

- akire a példás szorgalomnál felsoroltak jellemzőek
- aki az előző tanév végi vagy az előző félévi eredményeihez képest kettőnél több tantárgyból rontott
- aki a tantárgyak többségéből képességeinek megfelelően folyamatosan a maximumot nyújtja, de az ide nem sorolható tantárgyakból sem lehet hanyag

Változó a szorgalma annak a tanulónak, akinek

- a tanulmányi munkájára a példás szorgalomnál felsoroltak nem mindig jellemzőek
- eredményei az előző tanév végi vagy az előző félévi eredményekhez képest kettő vagy több jeggyel romlottak
- teljesítménye hullámzó

Hanyag a szorgalma annak a tanulónak,

- aki valamelyik tantárgyból megbukott
- akinek tanulmányi munkájára a példás szorgalomnál felsoroltak nem jellemzőek

16. A SZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓ OKTATÁS TANTÁRGYAINAK ÉS AZ EGYES MODULOKNAK ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE, BESZÁMÍTÁSA AZ ISKOLAI ÉVFOLYAM SIKERES BEFEJEZÉSÉBE

16.1. A szakmacsoportos alapozó oktatás tantárgyainak értékelése

A szakmacsoportos alapozó oktatás óraterében szereplő szakmacsoportos alapozó ismeretek, illetőleg szakmacsoportos alapozó gyakorlatok alapozó tantárgyai önálló tárgyként kerülnek osztályozásra.

A közgazdaságtan és a marketing tantárgy tantervi anyaga felkészít a Közgazdasági-marketing alapismeretek érettségi vizsgára, tartalmazza a vizsga követelményrendszerét.

16.2. A modulok értékelése

A kerettantervi modulokat nem integráljuk az egyes tantárgyakba, hanem a meghatározott óraszámban önálló modultantárgyként oktatjuk.

A modulokat a többi tantárggyal azonos módon értékeljük.

Kivételt képez a Művészetek tantárgyon belül a Társastánc értékelése.

Ennek értékelésénél nem osztályzatot, hanem szöveges értékelést alkalmazunk. Ennek rendje a következő:

- *jól megfelelt*: a tanuló igazolatlanul nem hiányzott, aktívan részt vett a munkában
- *megfelelt*: a tanuló nem hiányzott többet a megengedettnél, aktívan részt vett a munkában
- *nem felelt meg*: a fenti kritériumokat nem teljesítette

17. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI

Az érettségi vizsga részletes követelményei, az érettségi vizsga témakörei, az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V.24.) OM r. mellékletében található.

18. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

Az általános fizikai teherbíró képességek mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

18.1. Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének fő célja

18.1.1. Az oktatás területén

Minőség-ellenőrzés: az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, szerepének népszerűsítése és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

Minőség-biztosítás: az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése, értékelése és minősítése.

A rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása: minden fiatal úgy jusson el a felnőtté válásig, hogy a szükséges fitness szint „kell” értékét elérje és megtartsa.

A sportági elméleti ismeretek önálló, tudatos alkalmazása, folyamatos népszerűsítése, gyakorlása.

18.1.2. Az egészségügy területén

Az iskolaorvosok és védőnők vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy a testnevelők által mért adatok ismeretében az egészségügyi felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról, a leglényegesebb kondicionális képességek alapján.

A primer prevenció alapja a közvetlen kapcsolattartásra épített szoros orvos-pedagógus együttműködés.

18.2. Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének lehetőségei

Erőnlétben az egyén fizikai, pszichikai összetevőjét értjük, amelyet mindenekelőtt az állóképesség, az erő és a gyorsaság, a velük kapcsolatos pszichikai tulajdonságok határoznak meg.

Az erőnlét két legfőbb meghatározó tényezője tartalmi és metodikai szempontból a koordinációs és a kondicionális képességek.

A koordinációs képességek fejlesztése lényegében az ügyesség edzése, mellyel végső soron a mozgás végrehajtásának és gazdaságosságának pontosságát javítjuk. Fejlődése szoros összefüggésben van a kondicionális képességek fejlődésével.

A rendszeres testedzés hatására növekszik az izomrendszer teljesítménye, fejlődik az izom ereje, gyorsasága és állóképessége, vagyis a kondicionális képességek.

Iskolánkban az általános fizikai teherbíró képesség mérése az OM által 2000-ben a rendelkezésünkre bocsátott „Hungarofit” tesztrendszerrel, és az ehhez kapcsolódó segédkönyvet és számítógépes programot használjuk.

Ez a tesztrendszer kiegészítő vizsgálatában méri és értékeli az optimális testtömeg és az attól való eltérést.

Alapvizsgálatában méri és értékeli az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket:

- Az aerob kapacitást, amely a kardiorespiratorikus rendszer állóképességének legjobb mérőszáma;
- Azon izomcsoportok erejét, erő-állóképességét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során a leggyakrabban használunk, és amelyek gyengesége pl. a tartási rendellenességek leggyakoribb okozója.

A fizikai fitness önmagában is értékelhető, de célszerű a vizsgálatokat kiegészíteni egyéni vonatkozású információkkal is (pl. edzés, versenysport, életvitel)

18.3. Az általános fizikai teherbíró-képesség mérési módszere

A test általános izomerejét, erő-állóképességét legpontosabban 1+4 motorikus próba alapján értékelhetjük:

1. Aerob vagy alap-állóképesség mérése
 - Cooper-teszt futással
2. Általános testi erő, erő-állóképesség mérése
 - Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: helyből távolugrás páros lábbal
 - A hátizmok dinamikus erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés folyamatosan max. 4 perc
 - A hasizmok erő-állóképességének mérése: hanyatt fekvésből felülés folyamatosan max. 4 perc
 - A vállöv és karizmok dinamikus erő-állóképesség mérése: fekvőtámaszban karhajlítás max. lányok 2 perc, fiúk 4 perc

18.4. Az általános vizsgálati szempontok

A felmérések megkezdése előtt a tanulóknak tisztában kell lenniük a vizsgálat céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.

A vizsgálati módszert, az erre célra elkészített mérési útmutató alapján kell elvégezni.

Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása a táblázatok alapján történik.

A kondicionális képességek mérésére alkalmazott motorikus próbák elvégzését az izomerő mérésére alkalmazott próbákkal kell kezdeni.

A dinamikus erő mérésére alkalmazott próbáknál legalább három kísérleti lehetőséget kell biztosítani, melyből a legjobb teljesítmény alapján kell a pontértéket számolni.

A mérések és az értékelés során el kell érni azt, hogy a tanulók megszerezzék azokat az ismereteket, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a tudatos edzésvégzéshez, a pillanatnyi fittségi állapot ellenőrzéséhez.

18.5. A testnevelők által elvégzendő feladatok

18.5.1. Egységes minőség-ellenőrzés

A tanév elején és a tanév végén mérik a fizikai állapot minősítéséhez szükséges motorikus próbákban elért teljesítményt, és a mért eredmények pontértékei alapján kell az értékelést és a minősítést elvégezni.

18.5.2. Egységes minőségbiztosítás

Fel kell tární az egészség szempontjából leglányegesebb kondicionális képességek terén mutatkozó esetleges hiányokat, és törekedni kell azok minél előbbi felszámolására, illetve a „kell” szint megtartására.

18.5.3. Folyamatos visszacsatolás

A tanulók aktív közreműködésével a rendszeres testedzés hatásának elemzése. A pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülés során a fiatalok önismeretének, tárgyilagos önértékelésének, akaratának és önbecsülésének fejlesztése.

18.5.4. Adatok nyilvántartása

Az egyéni adatlapok vezetése, a mért adatok kiértékelése.
Osztályonkénti összesítő adatlapok elkészítése.

19. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

19.1. A Kollégiumi nevelés célja és alapelvei

Célja a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészülésnek segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával. A következő jogszabályi előírások határozzák meg működésünket:

- 1993. évi LXXIX. Törvény a közoktatásról
- 46/2001.(XII.22) OM rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 36/2009.(XII.23) OM rendelet, mely az előbbi módosította

19.2. A kollégiumi nevelés feladatai

19.2.1. Énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése

A kollégiumi nevelés segíti a mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedést. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését.

Kompetencia fejlesztés: szociális, kommunikációs és állampolgári kompetencia

19.2.2. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

A kollégium lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére.

Kompetenciák: hatékony, önálló tanulás, matematikai kompetencia, digitális kompetencia

19.2.3. Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése

Támogatja a tanulásban elmaradt és SNI tanulókat. Segíti a tehetséges tanulókat képességeik kibontakoztatásában.

Kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, önálló tanulás, tudatosság, kifejező készség

19.2.4. Kulturált életmódra nevelés, szuverén világnépek kialakulásának segítése

Felkelti az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség globális problémáival kapcsolatban. A kollégium változatos, sokrétű kulturális tevékenységével hozzájárul a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez.

Kompetenciák: esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőkészség, szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció.

19.2.5. Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése:

Az egészséges kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása.

Kompetenciák: természettudományos kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia.

19.3. A kollégium működése

19.3.1. Személyi feltételek

A kollégium az iskolával közös igazgatás alatt működik. A kollégium irányítását igazgatói megbízás alapján a kollégium vezetője látja el. A kollégium vezetőjének nincs önálló döntési jogköre munkáltatói, személyi és gazdasági kérdésekben. Önállóan, de az igazgatónak részletes beszámolóval kötelezettséggel irányítja a kollégiumi nevelők munkáját.

A kollégiumi tanulókat tanulócsoporthoz szervezzük.

A kollégiumvezető egyben az egyik tanulócsoporthoz vezető tanár.

A kollégiumi nevelőtestület ellátja az összes éjszakai és nappali ügyeleti feladatot, és a szervezett foglalkozások vezetését.

19.3.1.1. A kollégiumi nevelők feladatai

Vasárnapi ügyeletés nevelő feladata: a visszaérkező gyerekek fogadása, a pontos létszám megállapítása. A tanulóknak vasárnapi szilencium tartása. A beérkezett tanulók tevékenységének, viselkedésének folyamatos figyelemmel kísérése, felügyelete. A napirend szerinti villanyoltás, takarodó végrehajtása.

Éjszakai ügyeletés feladata: a takarodó utáni zavartalan pihenés ellenőrzésekkel való biztosítása. A ritkán előforduló éjszakai egészségügyi, magatartási problémák kezelése.

Reggeli ügyeletés tanár feladata: a pontos ébresztés. A tanulók reggeli tisztálkodásának, ágyazásának ellenőrzése. A reggelizés, a szobarend, a takarítás, a szemetesek kiürítésének ellenőrzése. Napirend szerinti szobaszemle megtartása és a kollégium bezárása.

Ebéd ügyeletés tanár feladata: az ebéd iskolai program szerinti lebonyolítása, a rend a fegyelem megtartása. Az egymást követő ebédlő csoportok órakezdesre való visszaérkezésének biztosítása.

Délutáni ügyeletesként biztosítja a sportkörökre, korrepetálásokra járó tanulók megjelenését. Ellátja a kollégiumban maradók felügyeletét.

Tanulócsoporthoz vezető tanárok: feladatuk a csoportjukba osztott tanuló napi sikereinek, kudarcainak, magatartásának és súlyozottan tanulmányi munkájának a lehető legszorosabb figyelemmel kísérése.

A délutáni szilenciumok rendjének, fegyelmének biztosítása, a tanulóként eredményes egyéni tanulási módszerek megtalálása, elfogadtatása, a tanulók motiválása. A különböző kollégiumi rendezvényekre a tanulók felkészítése.

Esti ügyeletés tanár: feladata a tanulók szabad idejének figyelemmel kísérése. A kimenőről való pontos beérkezés ellenőrzése. A takarodó pontos végrehajtása.

A kollégium vasárnap 15⁰⁰ órától péntek 15³⁰ óráig üzemel. Hétfévégén, ünnepnapokon és szünetekben mindenki hazautazik.

19.4. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje

A tanulás nem csupán ismeret elsajátítás, magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlesztését.

A csoportvezető nevelő kiemelt feladata, hogy az eredményes tanulás módszereit, technikáját diákjaival megismertesse, az egyéni sajátosságok figyelembe vételével. A kollégiumban az eredményes tanulás külső körülményei biztosítottak. A diákok tanulmányi eredményeit naponta figyelemmel kísérjük. Rendszeres kapcsolatot tartunk a szaktárgyakat tanító nevelőkkel.

A tanulók tanulása a szilencium keretében valósul meg szervezett keretek között. Egyéni tanulásra a szabadidőben a tanulóhelyiségben lehetőséget biztosítunk, ahogy az internet használatára is az iskolai könyvtárban.

A szabadidőben – mely kötetlen – rendszeresen szervezünk olyan foglalkozásokat (sport, filmvetítés, előadás), melyen a részvétel önkéntes.

19.4.1. Napirend

6 ³⁰	Ébresztő
6 ³⁰ -7 ⁰⁰	Tisztálkodás, szobarend
7 ⁰⁰ -7 ³⁰	Reggeli
7 ³⁰	Szobaszemle
7 ⁴⁵	Indulás az iskolába, a kollégium zárása
12 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Az iskolai beosztás szerint ebéd
14 ⁰⁰ -15 ³⁰	Szabadidő, rászorulóknak korrepetálás, kimenő
15 ³⁰ -17 ³⁰	Szilencium, sportolóknak külön engedély szerint edzés
17 ³⁰ -18 ⁰⁰	Vacsora
18 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Szilencium
19 ⁰⁰ -20 ³⁰	Kimenő
20 ³⁰ -21 ⁰⁰	Szabadidő, játék az udvaron
21 ⁰⁰ -21 ⁴⁵	Tisztálkodás, szobarend
21 ⁴⁵ -22 ⁰⁰	Villanyoltás, takarodó

19.5. Hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás

Hátrányos helyzetű kollégistáink (és akik még igénylik) az itteni mentorálás mellett az iskolában megszervezett felzárkóztató, korrepetáló foglalkozásokon vesznek részt.

19.6. Közösségi és közéleti tevékenység

A személyiség fejlesztésének fontos lehetősége a közéleti, közösségi tevékenység.

Az egy szobában lakók is közösséget alkotnak.

A tantestület által rendezett szabadidős foglalkozásokon a diákok szintén spontán csoportokban jelennek meg.

19.7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően a Kollégium vezetője felel.

A kollégiumi nevelők együttműködve a gyermek – és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában az osztályfőnökkel, a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményekkel, gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó intézményekkel, személyekkel, segítik a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények feltárását, megelőzését, megszüntetését.

19.8. A kollégium hagyományrendszere

Rendezvények: Fecskeavató
Fenyőünnep
Farsangi rendezvények
Kollégiumi ballagás

Helyi múzeumok meglátogatása; szarvasi arborétumba kirándulás; nyársalás vagy bográcsozás a Körös-parton.

19.9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás formái

A csoportvezető tanárok heti rendszerességgel tájékozódnak az iskolai eredményekről, melyeket tételesen a kollégiumi naplóba is átvezetnek.

Problémás esetben a szülővel azonnal felveszik a kapcsolatot.

Az osztályfőnökök és az iskolavezetés rendszeresen részt vesz a kollégium által szervezett ünnepeken.

A kollégiumi nevelők az osztályozó értekezleten részt vesznek, ahol a kollégisták értékelésével kapcsolatban véleményt formálhatnak.

19.10. A kollégiumi csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszámja

Témakör	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12-13. évfolyam
<i>Tanulás</i>	4	3	3	1
<i>Énkép, önismeret, pályaorientáció</i>	3	3	4	3
<i>Eu-i azonosságtudat, egyetemes kultúra</i>	3	3	2	4
<i>Környezettudatosság</i>	2	2	2	2
<i>Testi és lelki egészség</i>	4	4	4	4
<i>Felkészülés a felnőtt szerepre</i>	3	3	3	3
<i>Hon és népismeret</i>	3	4	4	3
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra

19.11. A kollégiumi nevelés minősége, eredményessége

Az IMIP részletesen tartalmazza azt, hogy milyen eljárásrend alapján zajlanak a belső és külső pedagógiai vizsgálatok és mérések.

Kollégiumi nevelők esetében különösen fontos a hátrányok leküzdésében, a lemorzsolódás megakadályozásában vállalt szerep. Lényeges a szülőkkel történő rendszeres kapcsolattartás.

20. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A tanévzáró értekezleten értékeli, hogy a pedagógiai programban megfogalmazott általános célokat, valamint a tantárgyi célokat és követelményeket sikerült-e megvalósítani.

A pedagógiai program nyilvános és megtekinthető. Egy-egy példánya a megtalálható

- a fenntartónál
- az iskola könyvtárában
- az intézmény igazgatójánál

Látható az intézmény honlapján letölthető formában.

A pedagógiai program hatálybalépése:

A nevelési program hatálybalépésének kezdete 2010. szeptember 1.

A pedagógiai érvényességi ideje:

2010. szeptembertől - határidő nélkül.

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

1. Jogszabályi változás.
2. A nevelőtestületben, vagy az intézményi életben bekövetkezett változás, mely kihat az intézmény életére, eddigi tevékenységére. Ennek eredményeképp az intézmény vezetősége (igazgató, igazgatóhelyettes, munkaközösség-vezetők) javaslatot tehetnek a pedagógiai program módosítására, az intézmény nevelőtestülete és a fenntartó felé.
3. Felülvizsgálat történhet akkor is, ha
 - a) a fenntartó kezdeményezi
 - b) – a nevelőtestület 50 %-a és 1 fő kéri,
– a szakmai munkaközösségek közül legalább egy javasolja,
– a szülők javaslatára, kérésére, ha az intézmény egészére hatással van,
és szükségesnek tartja az intézményvezetés.

Ha módosításra vonatkozó jelzés érkezik az intézményvezetéshez, akkor gondoskodniuk kell a megfelelő fórum összehívásáról, az érdekegyeztetésről, a döntés-előkészítésről.

A pedagógiai program módosított változatának elfogadója a nevelőtestület, és az önkormányzat hagyja jóvá, mint fenntartó.